WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

Wydział Informacji, Badań i Analiz

RYNEK PRACY I PROGRAMY RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W 2007 ROKU

TORUŃ, KWIECIEŃ 2008 ROK

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU
Wydział Informacji, Badań i Analiz

RYNEK PRACY
I PROGRAMY RYNKU PRACY
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
W 2007 ROKU

Toruń, kwiecień 2008

Opracowanie przygotowano w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu
Wydział Informacji, Badań i Analiz
www.wup.torun.pl

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła.

SPIS TREŚCI

1. Ogólna charakterystyka funkcjonowania rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim. …… 3
2. Obsługa instytucjonalna i uwarunkowania prawne ……... 4
3. Charakterystyka zmian w bezrobociu w 2007 roku ……... 4
4. Struktura bezrobotnych w województwie kujawsko - pomorskim …… 7
5. Fundusz pracy …… 8
6. Realizacja programów rynku pracy …….. 10
6.1. Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich ……... 10
6.2. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego …… 12
6.3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki ……. 14
6.4. Praca i środowisko 2007 …… 16
6.5 Inicjatywa Wspólnotowa Interreg III C projekt ADEP ……. 17
6.6. Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL ……. 18
6.7. Europejski Program Edukacyjny Leonardo da Vinci ...……. 19
6.8. Badanie ewaluacyjne ZPORR …….. 20
6.9. Doskonalenie doradców zawodowych dla jakości usług ……... 21
6.10. Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy – IKD ……... 21
6.11. Praca dla młodych – dobry start ……. 22
6.12. Aktywna kobieta …… 22
6.13. Monitoring ustawy o spółdzielniach socjalnych …… 22
6.14. Monitoring prac społecznie użytecznych ……... 23
7. Inne programy rynku pracy realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy ……... 23
7.1. Współpraca z partnerami rynku pracy ……... 23
8. Badania rynku pracy... ……... 25
8.1 Badania statystyczne …….. 25
8.2 Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych …….. 25
8.3. Badanie dotyczące możliwości rozwoju usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego …….. 27
8.4. Badanie opinii pracowników PUP na temat sytuacji bezrobotnych kobiet ……... 27
8.5. Konsultacje dotyczące obszarów badawczych na potrzeby programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ……... 28
8.6. Badanie pilotażowe dotyczące planów zawodowych osób pobierających świadczenia przedemerytalne, emeryturę lub rentę, niebędących w wieku emerytalnym …….. 28
9. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej ……. 29
10. Służba Zastępcza …… 31
11. Zatrudnienie obywateli polskich za granicą …….. 31
11.1. Zatrudnienie obywateli polskich w ramach europejskich służb zatrudnienia EURES 32
11.2. Krajowe pośrednictwo pracy ……. 34

11.3. Agencje zatrudnienia ……. 34
12. Koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego ……... 35
13. Wykaz najważniejszych analiz i publikacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2007 roku ……... 37

SPIS TABLIC, MAP I WYKRESÓW

Wybrane dane o województwie kujawsko – pomorskim..... 38
Pracujący według sekcji PKD w województwie kujawsko – pomorskim..... 39
Pracujący według płci – wykres 39
Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku 40
Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w 2007 roku – struktura 40
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia. Stan w końcu okresu 41
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy. Stan w końcu okresu 42
Struktura bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim. Stan w końcu 2007 roku – wykresy 43
Stopa bezrobocia w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim w latach 2003 – 2007 Stan na koniec kwartału – wykres 44
Stopa bezrobocia według województw. Stan na 31grudnia 2007 roku – mapa 45
Stopa bezrobocia według powiatów – stan w dniu 31 grudnia 2007 roku – mapa 46

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Województwo kujawsko – pomorskie zajmuje powierzchnię 17.972 km^2 co stanowi 5,7% obszaru kraju. W skład województwa wchodzi 19 powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatów. Województwo kujawsko – pomorskie to 144 gminy (z tego: 17 to gminy miejskie, 35 miejsko – wiejskie oraz 92 wiejskie). W naszym regionie są 52 miasta oraz 3.533 miejscowości wiejskich.

Liczba ludności województwa (według stanu na koniec grudnia 2007 r.), wynosi 2.066.136 osób, co stanowi 5,4% ludności Polski. Większość mieszkańców naszego regionu to kobiety (51,8%). Na 100 mężczyzn w województwie kujawsko – pomorskim przypada 107 kobiet. W miastach zamieszkuje 61,1% ogółu ludności. Większość mieszkańców województwa (64,6%) jest w wieku produkcyjnym. W wieku przedprodukcyjnym znajduje się 20,4% ludności, a w poprodukcyjnym – 15,0%.

Liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2007 r. wyniosła 230.540 osób i była wyższa w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku o 7.901 osób.

Wskaźnik zatrudnienia według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2007 r. wynosił 47,5% (w analogicznym okresie w 2006 r. wynosił 45,6%). Współczynnik aktywności zawodowej mierzony według metodologii BAEL w IV kwartale 2007 r. zmalał do 51,7%, podczas gdy w IV kwartale 2006 wynosił 53,6%.

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, w rejestrze REGON w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku pozostawało zarejestrowanych 188.531 podmiotów gospodarczych, co stanowi 5,11% podmiotów w Polsce. W sektorze publicznym działało 3,4% podmiotów, w sektorze prywatnym – 96,6%.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2007 roku wyniosło w województwie kujawsko – pomorskim 225.169 osób i było wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 8.336 osób.

W strukturze użytkowania ziemi największą powierzchnię zajmują użytki rolne, które w ogólnej powierzchni województwa kujawsko – pomorskiego stanowią 58,4% (Polska 51,7%). Jest to jeden z wyższych wskaźników w kraju (6. miejsce). Wśród użytków rolnych 87,5% powierzchni stanowią grunty orne (w Polsce 73,4%). Znacząca większość gleb jest dobrej jakości, co sprzyja intensywnemu rozwojowi rolnictwa. Lasy i grunty leśne stanowią 23,6% terytorium (w Polsce 29,5%).

Obszar województwa kujawsko – pomorskiego charakteryzuje się znaczną różnorodnością cech przyrodniczych i kulturowych. Posiadane zasoby i walory środowiska przyrodniczego, zachowane dziedzictwo kultury, stanowią bogactwo tego regionu, są ważnymi wyznacznikami jego atrakcyjności, mocno znaczącymi w ocenach międzyregionalnej konkurencyjności. Zasoby te nie są w pełni wykorzystane, głównie z uwagi na niedostateczny stopień i standard zagospodarowania w zakresie bazy noclegowej i ogólnodostępnej infrastruktury technicznej. Istnieje możliwość szerszego rozwoju różnych form turystyki

specjalistycznej np. żeglarstwa, wioślarstwa, kolarstwa, jazdy konnej. Udział województwa w organizacji krajowego ruchu turystycznego wynosi pod względem liczby miejsc noclegowych 4,4%, a korzystających z noclegów – 5,2%.

O ile potencjał ekonomiczny i społeczny lokuje nasze województwo na środkowym miejscu w kraju, to sytuacja na rynku pracy jest o wiele bardziej skomplikowana: województwo kujawsko – pomorskie należy do najbardziej zagrożonych zjawiskiem bezrobocia.

2. OBSŁUGA INSTYTUCJONALNA I UWARUNKOWANIA PRAWNE

Instytucjonalną obsługą rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku zajmowały się: Wojewódzki Urząd Pracy oraz 20 Powiatowych Urzędów Pracy. Wojewódzki Urząd Pracy funkcjonuje jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna i wykonuje zadania samorządu województwa w zakresie realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania samorządów powiatowych w tym zakresie realizują Powiatowe Urzędy Pracy. Trzy z nich: w Bydgoszczy, Grudziądzu i Włocławku obejmują swym działaniem po dwa powiaty – tzw. grodzki i ziemski. W Toruniu funkcjonują dwa PUP: osobno dla miasta Torunia i osobno dla powiatu toruńskiego.

3. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W BEZROBOCIU W 2007 ROKU

W roku 2007 po raz czwarty z rzędu, od początku istnienia województwa kujawsko – pomorskiego, odnotowano spadek liczby bezrobotnych (w odniesieniu do roku poprzedniego).

Według stanu na 31 grudnia 2007 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 123.243 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 36.818 osób (23,0%).

Bezrobotni w województwie kujawsko - pomorskim. Stan na koniec roku.

rok	liczba bezrobotnych	zmiana w %
1998	128 192	x
1999	156 309	21,9
2000	181 230	15,9
2001	205 232	13,2
2002	211 593	3,1
2003	212 066	0,2
2004	199 566	-5,9
2005	188 021	-5,8
2006	160 061	-14,9
2007	123 243	-23,0

W ciągu 2007 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowało się 172.127 nowych bezrobotnych (o 7,0% mniej niż w roku poprzednim). W porównaniu z rokiem 2006 o 16,9% zmniejszyła się liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy natomiast o 4,9% spadła liczba osób, które do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciły po raz kolejny.

W 2007 roku z rejestrów wyłączono 208.945 bezrobotnych (o 2,0% mniej niż w roku poprzednim). Najważniejszą przyczyną wyłączeń (93.604 osoby, czyli 44,8%) było podjęcie pracy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 98.182 osoby i 46,1%), przede wszystkim niesubsydiowanej (81,6% wszystkich podjęć pracy; w roku poprzednim – 84,6%). Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło w 2007 roku 76.424 bezrobotnych (o 8,0% mniej niż w roku poprzednim). Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 17.180 bezrobotnych (o 13,5% więcej niż w roku poprzednim): przede wszystkim były to roboty publiczne (7.663 osoby, o 26,7% więcej niż w roku 2006) i prace interwencyjne (4.142 osoby, o 15,1% mniej). Działalność gospodarczą rozpoczęło 2.512 bezrobotnych (o 21,9% więcej niż w roku poprzednim), a 2.526 bezrobotnych podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia (o 47,9% więcej). Wśród bezrobotnych podejmujących pracę w 2007 roku dominowali mężczyźni: kobiety stanowiły w tej grupie 48,1% (w roku poprzednim – 43,5%).

Jedynie w trzech miesiącach – styczniu, listopadzie i grudniu 2007 roku – wystąpił wzrost liczby bezrobotnych, w pozostałych miesiącach poziom bezrobocia zmniejszał się. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach: największy względny spadek wystąpił w powiecie chełmińskim (37,4%), najmniejszy – w powiecie włocławskim (13,5%).

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim w 2007 roku (stan na koniec miesiąca).

miesiąc	bezrobotni		stopa bezrobocia w %	
	liczba	zmiana do miesiąca poprzedniego	województwo	Polska
styczeń	164 179	4 118	19,5	15,1
luty	161 597	-2 582	19,2	14,8
marzec	154 714	-6 883	18,5	14,3
kwiecień	145 267	-9 447	17,6	13,6
maj	136 953	-8 314	16,7	12,9
czerwiec	130 454	-6 499	16,0	12,3
lipiec	127 666	-2 788	15,7	12,1
sierpień	125 526	-2 140	15,4	11,9
wrzesień	123 496	-2 030	15,2	11,6
październik	119 581	-3 915	14,8	11,3
listopad	120 517	936	14,9	11,2
grudzień	123 243	2 726	15,2	11,4

Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich kategoriach bezrobotnych według cech społeczno demograficznych. Dotyczy to zwłaszcza osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy: w tych grupach największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych do 25 roku życia (o 30,0%) i długotrwale bezrobotnych (o 26,0%).

Szkolenia w 2007 roku rozpoczęło 11.349 bezrobotnych (o 13,4% więcej niż w roku poprzednim), staże pracy – 11.681 osób (o 2,8% więcej), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 5.192 bezrobotnych (o 10,5% mniej niż w roku 2006), a prace społecznie użyteczne – 7.299 osób (o 15,1% mniej).

W 2007 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim wpłynęło 79.928 ofert pracy. Było to o 10,6% ofert więcej niż w roku poprzednim. Wzrost liczby ofert pracy odnotowano w 15 powiatach (od 0,6% w powiecie grudziądzkim do 107,1% w Toruniu). Natomiast w 8 powiatach w 2007 roku pozyskano mniej ofert, niż w roku poprzednim (od 1,1% w powiecie mogileńskim do 23,8% w powiecie chełmińskim). Liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane zwiększyła się o 1,0%, natomiast na zatrudnienie niesubsydiowane – o 23,1%.

W 2007 roku przedsiębiorstwa w regionie kujawsko – pomorskim rzadziej niż poprzednio dokonywały zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Do urzędów pracy wpłynęły 22 takie zgłoszenia dotyczące łącznie 799 osób (w roku poprzednim było to odpowiednio: 26 zgłoszeń dotyczących 1.156 osób). W konsekwencji liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładów pracy w końcu 2007 roku wyniosła 1.943 osoby (o 34,3% mniej niż w grudniu 2006 r.), które stanowiły 1,6% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 1,8%).

Wskaźnik napływu do bezrobocia (liczony jako stosunek liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych do liczby bezrobotnych według stanu na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2007 roku 107,5% (w roku 1999 – 130,4%, w 2000 r. – 104,9%, w 2001 r. – 87,4%, w 2002 r. – 80,3%, w 2003 r. – 81,5%, w 2004 r. – 82,1%, w 2005 r. – 93,2%, w 2006 r. – 85,5%).

Wskaźnik odpływu z bezrobocia (liczony jako stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych do liczby bezrobotnych według stanu na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2007 roku 130,5% (w 1999 r. – 108,5%, w roku 2000 – 89,0%, w 2001 r. – 71,4%, w 2002 r. – 77,2%, w 2003 r. – 81,3%, w 2004 r. – 89,0%, w 2005 r. – 99,0%, w 2006 r. – 103,1%).

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby bezrobotnych nowozarejestrowanych) wyniósł w 2007 roku 54,4% (w roku 1999 – 42,6%, w 2000 r. – 43,6%, w 2001 r. – 42,4%, w 2002 r. – 48,1%, w 2003 r. – 51,3%, w 2004 r. – 51,9%, w 2005 r. – 50,5%, w 2006 r. – 57,8%).

4. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Nie ulega istotnym zmianom struktura bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim. Utrwalają się najbardziej niepokojące cechy bezrobocia w regionie kujawsko-pomorskim:

- **Wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet;** według stanu na 31 grudnia 2007 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 76.067 bezrobotnych kobiet. Stanowiły one 61,7% ogółu bezrobotnych w województwie (w końcu grudnia 2006 roku było to odpowiednio: 93.729 osób i 58,6%); wśród kobiet osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (od ostatniej rejestracji w PUP) stanowią 52,6% (przed rokiem – 56,4%); zasiłek pobiera 12,7% bezrobotnych kobiet; kobiety stanowią większość prawie we wszystkich kategoriach bezrobotnych, zwłaszcza wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

- **Wysoki poziom bezrobocia na terenach wiejskich**; według stanu na 31 grudnia 2007 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych było 56.585 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stanowili oni 45,9% ogółu bezrobotnych (w odniesieniu do końca 2006 roku udział ten wzrósł o 0,5 pkt. proc.); w porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 16.087 osób, czyli 22,1%.

- **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób do 25 roku życia;** według stanu na 31 grudnia 2007 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 24.340 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 19,7% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2006 roku udział ten zmniejszył się o 2 pkt. proc.. W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych do 25 roku życia zmniejszyła się o 10.443 osoby, czyli 30,0%.

- **Znaczny udział wśród bezrobotnych ludzi młodych;** wśród bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim w dalszym ciągu dominują ludzie młodzi: 48,1% nie ukończyło 34 roku życia.

- **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób powyżej 50 roku życia**; według stanu na 31 grudnia 2007 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 24.738 bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 20,1% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2006 roku udział ten wzrósł o 3,1 pkt. proc.

- **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób długotrwale bezrobotnych**; według stanu na 31 grudnia 2007 roku w urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 80.955 długotrwale bezrobotnych,

którzy stanowili 65,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem poprzedniego roku udział tez spadł o 2,7 pkt. proc.

– **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób o niskim poziomie wykształcenia**; w dalszym ciągu najbardziej liczne były grupy bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (36,3%) oraz zasadniczym zawodowym (32,3%);

5. FUNDUSZ PRACY

Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego w dniu 29 stycznia 2007 roku Uchwałą nr IV/59/07 określił kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2007 roku.

W 2007 roku – na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 2004 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. Nr 224, poz. 2273 oraz z 2005 r. Nr 265, poz. 2213) – decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 stycznia 2007 roku województwo kujawsko – pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy **kwotę w wysokości 167.729,7 tys. zł** przeznaczoną na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Dokonano podziału ogólnej kwoty przyznanej dla województwa kujawsko – pomorskiego w 2007 roku według kryteriów uchwalonych przez Sejmik, z tego 70% tj. 117.410,8 tys. zł zostało przeznaczone dla poszczególnych samorządów powiatów.

Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego w dniu 8 lutego 2007 roku Uchwałą Nr 10/58/07 przyjął zasady wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2007 roku przyznanej dla naszego województwa. Środki w wysokości 50.318,9 tys. zł (tj. pozostałe 30% z kwoty ogółem) przeznaczone zostały w szczególności na:

- dokończenie realizacji projektów powiatowych urzędów pracy z 2006 roku współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL):
  a) Działania 1.2 Perspektywy dla młodzieży – schemat a) Wspieranie młodzieży na rynku pracy – 14.672,6 tys. złotych
  b) Działania 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia – schemat a) Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych – 20.993,6 tys. złotych
- realizację Programu „PRACA I ŚRODOWISKO 2007” – 14.652,7 tys. złotych.

Decyzjami z dnia 29 czerwca 2007 r. Minister MPiPS przyznała poszczególnym samorządom powiatów województwa kujawsko – pomorskiego środki FP z 10% „rezerwy” na realizację następujących programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej:

- „Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy – IKD” – w wysokości 8.570,4 tys. zł
- „Praca dla Młodych – Dobry Start” – w wysokości 4.285,1 tys. zł.

W dniu 31 sierpnia 2007 roku Minister MPiPS przyznała dziewięciu zainteresowanym samorządom powiatów dodatkowe środki Funduszu Pracy na realizację Programu pn. „Aktywna Kobieta” w wysokości 1.549,8 tys. zł.

Decyzjami Ministra, w 2007 roku samorządy powiatów województwa kujawsko – pomorskiego otrzymały dodatkowo z „rezerwy” środki w wysokości 8.809,9 tys. złotych. Ogółem pula środków Funduszu Pracy z „rezerwy” wyniosła 23.215,2 tys. złotych.

Reasumując, łącznie w 2007 roku na aktywizację zawodową bezrobotnych województwo kujawsko – pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy środki w wysokości 190.944,9 tys. złotych (w roku 2006 było to 158.453,10 tys. zł).

W 2007 roku wystąpiły dalsze korzystne zmiany w strukturze wydatków Funduszu Pracy (dane na podstawie *MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2007 roku*). Przy ogólnym spadku o 1,8% poziomu wydatków z Funduszu Pracy w województwie kujawsko – pomorskim, kwota wydatkowana na programy na rzecz promocji zatrudnienia wzrosła o 20,8%.

Udział środków przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych wzrósł z 39,7% w roku 2006 do 48,8% w roku 2007, natomiast środki wydatkowane na zasiłki dla bezrobotnych stanowiły 46,4% (wobec 55,6% w roku 2006).

Struktura wydatków Funduszu Pracy w 2007 roku

Wyszczególnienie	2006 rok		2007 rok			
	w tys. zł	udział w %	w tys. zł	udział w %	zmiana	
					w tys. zł	w %
wydatki ogółem	397 578,3	100,0	**390 491,9**	100,0	-7 086,4	-1,8
zasiłki i świadczenia	225 589,1	56,7	**186 155,8**	47,7	-39 433,3	-17,5
w tym zasiłki dla bezrobotnych	221 033,1	55,6	**181 235,4**	46,4	-39 797,7	-18,0
programy na rzecz promocji zatrudnienia	157 695,6	39,7	**190 502,9**	48,8	32 807,3	20,8
pozostałe	14 293,6	3,6	**13 277,4**	3,4	-1 016,2	-7,1

Źródło: Sprawozdanie o dochodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2006 i 2007 r.

6. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu – działając jako samorządowa jednostka organizacyjna – jest bezpośrednio zaangażowany w realizację kilkunastu programów rynku pracy. Do najważniejszych należą m.in. programy współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego: Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego oraz (od 2007 roku) Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

6.1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) jest programem służącym realizacji założeń Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz Narodowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia. Podstawowym celem tego Programu jest zwiększenie zatrudnienia i wzrost udziału osób aktywnych zawodowo, a także budowa społeczeństwa otwartego – opartego na wiedzy.

Instytucją odpowiedzialną za realizację SPO RZL jest Departament Zarządzania EFS w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu pełni rolę Instytucji Wdrażającej – jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie i prawidłową realizację dwóch Działań w ramach Priorytetu 1 SPO RZL na poziomie regionalnym:

- Działanie 1.2 „Perspektywy dla młodzieży" (skierowane do bezrobotnej młodzieży poniżej 25 roku życia (w tym chcącej rozpocząć działalność gospodarczą) – pozostającej bez pracy do 24 miesięcy oraz bezrobotnych absolwentów wszystkich typów szkół),

- Działanie 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia" (skierowane do osób bezrobotnych powyżej 25 roku życia – pozostających bez pracy przez okres do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów).

Beneficjenci Ostateczni, którzy byli obejmowani pomocą, mieli możliwość skorzystania z pakietu usług, dobranych indywidualnie tak, aby maksymalnie wzrosła efektywność podejmowanych wobec nich działań.
Wsparcie proponowane w ramach ww. projektów opierało się na kluczowych, najbardziej efektywnych formach aktywizacji bezrobotnych:

- usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem indywidualnych planów działań.
- szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę.
- staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.
- doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.
- zatrudnienie subsydiowane.

Beneficjentami uprawnionymi do realizacji projektów w ramach ww. Działań były powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego.

W 2007 r. – kontynuowano realizację 40 projektów powiatowych urzędów pracy z terenu całego województwa kujawsko – pomorskiego, realizowanych na podstawie umów zawartych 31 marca 2006 r. Realizacja ostatnich projektów zakończyła się w listopadzie 2007 r.

- 20 projektów w ramach *Działania 1.2 „Perspektywy dla młodzieży”*. W ramach tych projektów wydatkowano łącznie 45.424.362,54 zł, z czego w 2007 r. 20.836.268,01 zł. Wsparciem objęto 11.521 osób, z czego w 2007 r. – 7.143 osób Poradnictwem zawodowym zostało objętych 11.518 beneficjentów (w tym w roku 2007 – 5.218), pośrednictwem pracy – 10.443 osoby (4.296), szkoleniami – 2.157 (719), stażami – 8.582 (5.601), przygotowaniem zawodowym w miejscu pracy – 298 (151), subsydiowanym zatrudnieniem – 13 (9); jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności otrzymało 467 osób (266). Dzięki uczestnictwu w projekcie bezpośrednio po jego zakończeniu 4.635 osób znalazło zatrudnienie (w tym 3.132 osoby w 2007 r.), a 499 podjęło działalność gospodarczą (w tym 285 osób w 2007 r.) Efektywność zatrudnieniowa wyniosła – 44,56%. Z ankiet wypełnianych przez osoby biorące udział w projekcie wynika, że 98,32% bezrobotnych było zadowolonych z uczestnictwa w nim.

- 20 projektów w ramach Działania 1.3 *„Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”*. W ramach tych projektów wydatkowano łącznie 49.365.893,42 zł, z czego w 2007 r. – 29.881.293,86 zł. Wsparciem objęto 12.425 osób, z czego w 2007 r. – 8.449 osoby. Poradnictwem zawodowym zostało objętych 12.425 beneficjentów (w tym w roku 2007 – 7.771 osób), pośrednictwem pracy – 8.727 osób (4.819), szkoleniami – 5.846 (3.704), przygotowaniem zawodowym w miejscu pracy – 5.079 (3.449), subsydiowanym zatrudnieniem – 203 (145); jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności otrzymało 2.022 osoby (1.340). Dzięki uczestnictwu w projekcie 3.766 osób znalazło zatrudnienie (w tym 2.661 osób w 2007 r.), a 2.088 podjęło samozatrudnienie (w tym 1.395 w 2007 r.). Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 47,11%. Spośród beneficjentów ostatecznych objętych wsparciem 95,54% wyraziło zadowolenie z uczestnictwa w projekcie.

W dniu 6 lutego 2007 r. WUP w Toruniu otrzymał informację z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o planowanej nadkontraktacji środków w ramach Działania 1.2 SPO RZL na rok 2007. Dodatkowa kwota przyznana dla naszego województwa na realizację Działania 1.2 wyniosła 5.176.000,00 zł (wartość dofinansowania, tj. Fundusz Pracy znajdujący się w dyspozycji samorządu województwa). W związku z powyższym WUP w Toruniu poinformował PUP o możliwości pozyskania dodatkowych środków. Po konsultacjach z PUP dokonano podziału nadkontraktacji w ramach Działania 1.2 SPO RZL w oparciu o przyjęty na 2007 r. algorytm ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu – Wydział ds. Kontroli w 2007 r. przeprowadził kontrole w Powiatowych Urzędach Pracy Województwa Kujawsko – Pomorskiego, w których realizowane były działania 1.2 i 1.3 schematu A Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich.

W 2007 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przeprowadził ogółem 30 kontroli w Powiatowych Urzędach Pracy, w tym:
- 20 kontroli w trakcie realizacji projektu,
- 7 kontroli (14 projektów) na zakończenie projektu,
- 3 kontrole doraźne (5 projektów).

Ogółem skontrolowano 59 projektów w ramach działań 1.2 i 1.3.

Od 2004 roku w województwie kujawsko – pomorskim w ramach Działań 1.2 i 1.3 SPO RZL podpisano 82 umowy i porozumienia o dofinansowanie projektów o łącznej wartości 177.350.291,00 zł, z czego w ramach Działania 1.2 – 100.114.791,00 zł, w ramach Działania 1.3 – 77.235.500,00 zł. Wsparciem w ramach ww. projektów objęto łącznie 49.749 Beneficjentów Ostatecznych.

Na koniec 2007 roku województwo kujawsko – pomorskie z kwotą ok. 31.649.346,00 EURO znajdowało się na czwartym miejscu w kraju pod względem wysokości kwoty zrefundowanej z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach projektów realizowanych w Działaniach 1.2 i 1.3 SPO RZL.

Realizacja Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL w latach 2004 – 2007 przebiegała prawidłowo, zarówno co do osiągniętych rezultatów projektów, jak i poziomu wykorzystania dostępnej alokacji.

6.2. ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO

Wojewódzki Urząd Pracy W Toruniu, działając jako Beneficjent Końcowy z upoważnienia Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, w 2007 roku kontynuował realizację zadań związanych z wdrażaniem Działań: 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie", 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa" oraz 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi" 2 Priorytetu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) w okresie programowania 2004 – 2006.

W ramach *Działania 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie"*, proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 64 umów podpisanych w ramach Działania według stanu na 31.12.2007 r. wynosi: 32.628 597,71 zł.

Wśród 64 projektów, które realizowane były od początku wdrażania Działania 2.1 – 10 projektów można uznać za duże (powyżej 1 mln zł).

Zakończyła się natomiast realizacja 42 projektów o wartości 19.520.277,36 zł, w tym ostatecznie rozliczono 20 umów na łączną kwotę 7.657.830,45 zł

Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane jest do 19.021 Beneficjentów Ostatecznych. Wsparciem w ramach zakończonych umów zostało objętych 13.041 Beneficjentów Ostatecznych, co stanowi 69% osób, które zgodnie z założeniami Ostatecznych Odbiorców skorzystają ze wsparcia w wyniku realizacji wszystkich projektów w ramach Działania 2.1. W ramach projektów szkoleniowych dla pracujących osób dorosłych udział zakończyło 11.596 Beneficjentów Ostatecznych. Natomiast z usług doradczych w ramach projektów zakończonych skorzystało 1.402 studentów.

Dominującą grupę projektów w Działaniu 2.1 ZPORR stanowią projekty szkoleniowe, skierowane do pracujących osób dorosłych. Tematyka szkoleń realizowanych w niniejszym Działaniu przedstawia się następująco: największą grupę szkoleń stanowią kursy językowe, kolejna grupa szkoleń to szkolenia komputerowe, szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe (np. z zakresu nowoczesnych technik spawania, prawo jazdy, kursy z dziedziny kadrowo – płacowej, rachunkowości i księgowości, szkolenia podnoszące kwalifikacje doradców rolniczych).

W *Działaniu 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa”* proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 17 umów podpisanych w ramach Działania według stanu na 31.12.2007 r. wynosi: 7.434.925,18 zł. Według stanu na koniec 2007 r. realizowanych było 5 projektów o wartości 3.832.816,34 zł., z czego:

- 3 umowy o wartości 2.720.385,70 zł (w tym EFS 2.040.289,28 zł) były realizowane rzeczowo i finansowo,
- 2 umowy o wartości 1.112.430,64 zł (w tym EFS 834.322,98 zł) były realizowane finansowo (w tym dla 1 z 2 projektów 31.12.2007 r. był ostatnim dniem realizacji projektu).

Zakończyła się natomiast realizacja 12 projektów (w tym 1 umowa została rozwiązana) o wartości 3.602.108,84 zł, w tym ostatecznie rozliczono 5 projektów na łączną kwotę 736.530,76 zł.

Wśród 17 projektów, które realizowane były od początku wdrażania Działania 2.3 – 2 projekty można uznać za duże (powyżej 1 mln zł).

Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane jest do 1.900 Beneficjentów Ostatecznych, w tym wsparciem w ramach zakończonych umów zostało dotychczas objętych 768 Beneficjentów Ostatecznych, co stanowi 40% osób, które zgodnie z założeniami Ostatecznych Odbiorców skorzystają ze wsparcia w wyniku realizacji wszystkich projektów w ramach Działania 2.3.

W województwie kujawsko – pomorskim w Działaniu 2.3 ZPORR większość projektów poza szkoleniami zawodowymi oferuje Beneficjentom Ostatecznym doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy.

Kursy i szkolenia zawodowe realizowane w ramach Działania 2.3 charakteryzują się bardzo szerokim przekrojem tematycznym. Oferują przygotowanie do wykonywania m.in. następujących zawodów: kierowca, spawacz, sekretarka, pracownik ochrony, opiekun osób starszych, przedstawiciel handlowy, administrator sieci komputerowej, analityk danych statystycznych, grafik komputerowy, projektant stron WWW, operator multimediów, magazynier, florystyka, kosmetyczka, specjalista

ds. zarządzania projektami, pracownik małej gastronomii, pracownik księgowości, pracownik hurtowni, pracownik zasobów ludzkich, itp.

W *Działaniu 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi”*, proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 11 umów podpisanych w ramach Działania według stanu na 31.12.2007 r. wynosi: 6.754.305,90 zł (w tym jeden projekt o wartości 327.814,41 zł nie został zrealizowany z uwagi na rozwiązanie umowy z Ostatecznym Odbiorcą). Według stanu na 31.12.2007 r. realizowanych jest 6 projektów o wartości 3.368.067,88 zł., z czego:

- 5 umów o wartości 2.554.709,77 zł (w tym EFS 1.916.032,33 zł) było realizowanych rzeczowo i finansowo (w tym dla 1 z 5 projektów 31.12.2007 r. był ostatnim dniem realizacji projektu);
- 1 umowa o wartości 813.358,11 zł (w tym EFS 610.018,58 zł) była realizowana finansowo.

Zakończyła się natomiast realizacja 4 projektów o wartości 3.058.423,61 zł, w tym ostatecznie rozliczono 1 projekt o wartości 93.034,24 zł.

Wśród 10 projektów, które realizowane były od początku wdrażania Działania 2.4 – 1 projekt można uznać za duży (wartość powyżej 1 mln zł po uwzględnieniu aneksów do umowy).

Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane jest do 1.612 Beneficjentów Ostatecznych, w tym wsparciem w ramach zakończonych umów zostało objętych 857 Beneficjentów Ostatecznych, co stanowi 53% osób, które zgodnie z założeniami Ostatecznych Odbiorców skorzystają ze wsparcia w wyniku realizacji wszystkich projektów w ramach Działania 2.4.

W województwie kujawsko – pomorskim w ramach Działania 2.4 ZPORR większość projektów ma charakter zintegrowany tzn., że poza szkoleniami zawodowymi oferują Beneficjentom Ostatecznym doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy, a także subsydiowane zatrudnienie (1 projekt).

Realizowane w ramach Działania 2.4 ZPORR projekty oferują m. in. następujące szkolenia zawodowe: kierowcy wózków widłowych, analityka komputerowego, asystentki – sekretarki, księgowości komputerowej, kierowcy kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy, spawacza, nowoczesnego sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i komputera, etc.

6.3. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) jest jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przewidzianej w wyżej wymienionym okresie programowania w Polsce.

Głównym celem Programu jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową osób bezrobotnych i biernych zawodowo, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, upowszechnianie edukacji i podniesienie poziomu

wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji oraz zwiększenie spójności terytorialnej.

PO KL składa się z 10 priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym. W 85% Program współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej (EFS), natomiast w 15% ze środków krajowych.

Za wdrożenie całości Programu, jako Instytucja Zarządzająca, odpowiada Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, natomiast wdrożenie komponentu regionalnego na poziomie lokalnym powierzone zostało samorządom województw, które pełnią rolę Instytucji Pośredniczących.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, na mocy decyzji Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, pełni w ramach PO KL funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP2) w **Priorytecie VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich"** dla następujących działań:

- Działanie 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,
- Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- Działanie 6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na terenach wiejskich.

Udział Priorytetu VI w całkowitej alokacji finansowej dla komponentu regionalnego to ok. 32%. W województwie kujawsko – pomorskim jest to kwota około 127 mln. Euro, tj. około 480 mln zł (przy kursie 1 euro = 3,74 zł), w tym w ramach:

- Działania 6.1 – 385.109.186,75 zł (80,91% środków w ramach Priorytetu VI), odpowiednio:
  - Poddziałanie 6.1.1 *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy* – 69.319.653,62 zł (18%),
  - Poddziałanie 6.1.2 *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych w regionie* – 19.255.459,34 zł (5%),
  - Poddziałanie 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych* 296.534.073,80 zł (77 %),
- Działania 6.2 – 84.536.162,89 zł (17,76% środków w ramach Priorytetu VI),
- Działania 6.3 – 6.326.811,13 zł (1,33% środków w ramach Priorytetu VI).

Projekty w ramach Priorytetu VI PO KL realizowane są w oparciu o konkursy, w których aplikować mogą wszystkie podmioty oraz tzw. wsparcie systemowe, polegające na dofinansowaniu realizacji przez powiatowe urzędy pracy zadań publicznych określonych w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Beneficjentami ostatecznymi w ramach Priorytetu VI PO KL mogą być zarówno osoby pozostające bez zatrudnienia (zarejestrowane lub niezarejestrowane w urzędzie pracy), osoby zamierzające rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej, instytucje rynku pracy i ich pracownicy, społeczności lokalne oraz instytucje/podmioty działające na poziomie regionalnym na rzecz aktywizacji zawodowej i rozwoju zasobów ludzkich.

W dniu 17 grudnia 2007 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu ogłosił trzy konkursy na składanie wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VI PO KL - Poddziałań 6.1.1, 6.1.2 oraz Działania 6.3. Dostępna kwota środków w ramach ogłoszonych konkursów wynosiła odpowiednio:

- Poddziałanie 6.1.1 – 4.436.000,00 zł,
- Poddziałanie 6.1.2 – 3.766.500,00 zł,
- Działanie 6.3 – 664.000,00 zł

Termin zamknięcia konkursu w przypadku Poddziałania 6.1.1 i Działania 6.3 to 30.01.2008 r., Poddziałania 6.1.2 – 8.02.2008 r.

6.4. „PRACA I ŚRODOWISKO 2007"

W 2007 roku w województwie kujawsko – pomorskim roku realizowano Program „PRACA I ŚRODOWISKO 2007", który był kontynuacją Programów „BEZPIECZNA DOLINA 2005" oraz „PRACA I ŚRODOWISKO 2006". Program był realizowany przy współpracy Kujawsko – Pomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku, Departamentu Rolnictwa Rozwoju Obszarów Wiejskich i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Departamentu Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego w Toruniu, powiatowych urzędów pracy oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Program rozpoczęto w kwietniu a zakończenie planowano w listopadzie 2007 roku. Wykorzystując sprzyjające warunki atmosferyczne wydłużono okres jego realizacji do grudnia 2007 roku.

Do uczestnictwa w Programie kierowano osoby długotrwale bezrobotne, powyżej 50 roku życia, bez lub z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia... – Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.).

W ramach Programu zaktywizowano 3.066 osób bezrobotnych (planowano 2.478 osób, a więc o 588 osób więcej). Program zakładał, że efektywność zatrudnienia będzie się kształtowała na poziomie 20%. Wskaźnik ten został znacznie przekroczony: 946 osób zostało zatrudnionych po zakończeniu udziału w Programie (wskaźnik efektywności 30,8%). Najwyższy wskaźnik efektywności zatrudnienia osiągnięto w powiatach: toruńskim – 66,7%, golubsko – dobrzyńskim oraz grudziądzkim po 62,0%.

Podstawowe cele Programu:

- zmniejszenia negatywnych skutków bezrobocia poprzez organizowanie sezonowych subsydiowanych prac, a także przygotowania do zawodu bezrobotnych,
- przeprowadzenia działań na rzecz ochrony środowiska poprzez poprawę funkcjonowania istniejących urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz poprzez prawidłową gospodarkę wodami służącymi rolnictwu,
- przeprowadzenia konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych, jakie utrzymują spółki wodne, rolnicy i inne zainteresowane podmioty,

- zapobieżenia dekapitalizacji urządzeń,
- poprawy bezpieczeństwa ludności na obszarach chronionych systemem wałów przeciwpowodziowych i stacji pomp,
- uporządkowania wód i terenów do nich przyległych poprzez realizację robót polegających na zebraniu śmieci w postaci folii, opon, puszek, butelek i innych zanieczyszczeń.

6.5. INICJATYWA WSPÓLNOTOWA INTERREG IIIC PROJEKT ADEP

Od 2004 roku do końca czerwca 2007 r. województwo kujawsko – pomorskie uczestniczyło w realizacji Projektu ADEP w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIC Południe. Nadrzędnym celem INTERREG IIIC jest poprawa efektywności polityk i instrumentów rozwoju regionalnego i spójności poprzez wymianę informacji oraz wzajemne wykorzystywanie doświadczeń. Oprócz naszego regionu w Programie brali udział: Region Midi – Pyrenees (Francja), który jest Partnerem Wiodącym, Region Navarra (Hiszpania), Region Toskania (Włochy), Region Pohjois Suomi (Finlandia), Region Border Midland And Western (Irlandia), Województwo Podkarpackie (Polska). W województwie kujawsko – pomorskim realizowane były trzy subprojekty:

- subprojekt w obszarze Lokalne programy zatrudnienia ***"Zacznijmy od tego, co posiadamy... – Nowe metody wykorzystania lokalnych zasobów"*** Stowarzyszenie "Partnerstwo Powiatu Inowrocławskiego".
- subprojekt w obszarze Poprawa jakości terytorium ***"Bogactwo kulturowe regionu inspiracją rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim"*** Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego PARTNER w Bydgoszczy.
- subprojekt w obszarze Poprawa jakości terytorium ***"Znaki Europy - dziedzictwo kulturowe i historyczne jako czynnik rozwoju lokalnego"*** Pomorsko – Kujawskie Centrum Demokracji Lokalnej w Bydgoszczy.

Konferencja podsumowująca realizację projektu odbyła się dnia 13 czerwca 2007 r. w Przysieku. W pierwszej części konferencji podsumowano realizację projektu ADEP w województwie. W drugiej przedstawiono genezę i znaczenie projektu dla naszego regionu, a każdy z partnerów zaprezentował swoje osiągnięcia w ramach poszczególnych trzech podprojektów.

Podprojekt „Bogactwo kulturowe regionu inspiracją rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich w województwie kujawsko – pomorskim" przedstawiło Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego PARTNER w Bydgoszczy. Realizacja podprojektu miała na celu m. in. promowanie produktów lokalnych i regionalnych, wytwarzanych tradycyjnymi metodami, co z kolei przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego wsi, rozwoju gospodarki oraz agroturystyki i turystyki wiejskiej. Bliższe informacje na temat projektu zawarte są na stronie http://www.kujawsko-pomorskie.pl/regionalne/.

Celem podprojektu „Zacznijmy od tego co posiadamy... – nowe metody wykorzystania lokalnych zasobów", przedstawionego przez Stowarzyszenie „Partnerstwo Powiatu Inowrocławskiego" (http://www.czarnoziemnasoli.pl), było opracowanie planów działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy. Do

najważniejszych rezultatów projektu zaliczyć należy opracowanie koncepcji utworzenia nowych miejsc pracy na terenie powiatu inowrocławskiego (Łojewo) w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze, lokalizacyjne, ludzkie i organizacyjne oraz opracowanie programu działań na rzecz rozwoju inicjatyw społecznych i tworzenia miejsc pracy na terenie powiatu nakielskiego w oparciu o potencjał organizacji pozarządowych.

W ramach podprojektu „Znaki Europy – dziedzictwo kulturowe i historyczne", zaprezentowanego przez Pomorsko – Kujawskie Centrum Demokracji Lokalnej w Bydgoszczy, opracowano szlak turystyczny łączący elementy historyczne, archeologiczne i naturalne charakterystyczne dla gmin: Chełmża, Mogilno i Sępólno Krajeńskie. Utworzenie tego szlaku daje szansę na rozwój usług turystycznych, a co za tym idzie – tworzenie nowych miejsc pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu koordynował działania związane z przygotowaniem (tłumaczenie na język angielski i francuski oraz wydruk) a także upowszechnianiem trzech folderów promujących regiony uczestniczące w realizacji projektu INTERREG IIIC w naszym województwie. W WUP przygotowano także do tłumaczenia i wydania w celu upowszechnienia projektu ADEP następujące publikacje przekazane przez partnerów z Irlandii, Hiszpanii i Francji:

- Wspieranie mikroprzedsiębiorstw na obszarach wiejskich w Europie. Innowacyjne i sprawdzone narzędzia wsparcia – przewodnik (TOOLBOX),
- Podręcznik ADEP Lokalne Plany Zatrudnienia,
- „ADEP Kompendium. Spotkanie kończące współpracę w ramach IW INTERREG IIIC". Publikacja ta prezentuje działania realizowane w ramach projektu ADEP przez 30 partnerów.

W dniu 21 czerwca 2007 roku w Tuluzie we Francji (Region Midi–Pyrenees) odbyło się Forum zamknięcia projektu ADEP. Celem forum było m.in. przedstawienie wyników prac osiągniętych w ramach realizowanych podprojektów.

6.6. INICJATYWA WSPÓLNOTOWA EQUAL

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu był partnerem w projekcie Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL „Partnerstwo – Rodzina – Równość – Praca". Wnioskodawcą i Administratorem projektu był Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Projekt dotyczył tematu G – *Godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja kobiet i mężczyzn, którzy opuścili rynek pracy, poprzez rozwój bardziej elastycznych i efektywnych form organizacji pracy oraz działań towarzyszących*. Projekt realizowany był przez Partnerstwo, które tworzyli m.in.: Kujawsko – Pomorska Fundacja Gospodarcza „Pro Europa", Izba Przemysłowo - Handlowa w Toruniu, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W 2007 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczył w następujących działaniach w ramach IW EQUAL:

- konstruowanie narzędzi rekrutacyjnych dla III grupy beneficjentek – kobiety planujące karierę zawodową,
- rekrutacja III grupy beneficjentek – kobiety planujące karierę zawodową,
- udział w konferencji z udziałem partnerów zagranicznych,
- udział w szkoleniu – „Gender mainstreaming".

W II półroczu 2007 roku zakończono czynny udział w projekcie. Przeprowadzono audyt wewnętrzny i zewnętrzny.

6.7. EUROPEJSKI PROGRAM EDUKACYJNY LEONARDO DA VINCI

W ramach kolejnej edycji Programu Leonardo da Vinci w 2003 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu podjął współpracę z Akademią Techniczno – Rolniczą w Bydgoszczy (obecnie Uniwersytet Technologiczno – Przyrodniczy), Kujawsko – Pomorskim Związkiem Pracodawców i Przedsiębiorców w Bydgoszczy, Bydgoskim Domem Technika NOT w Bydgoszczy, a także 5 partnerami zagranicznymi (uczelnie wyższe: L'Institute Nationale Polytechnique de Toulouse z Francji, Linköping University ze Szwecji, Christelijke Agrarische Hogeschool w Dronten z Holandii; Umbria Training Centre z Włoch; Gobierno Vasco Departamento de Industria Comercio y Turismo z Hiszpanii).

Realizacja projektu rozpoczęła się w październiku 2004 roku, a zakończyła w listopadzie 2007 roku.

Celem projektu było rozszerzenie umiejętności absolwentów uczelni, kadry i pracowników przedsiębiorstw oraz pracowników administracji publicznej o obszar kultury technologicznej i przedsiębiorczości poprzez opracowanie programów kształcenia animatorów gospodarczych w trzech specjalnościach, tj.: „Animowanie rozwoju technologicznego", „Animowanie rozwoju regionalnego" oraz „Animowanie przedsiębiorczości".

Dzięki konstruktywnej współpracy 9 instytucji partnerskich, edukacyjnych i nieedukacyjnych, z 6 krajów europejskich (Polska, Francja, Włochy, Holandia, Hiszpania oraz Szwecja) opracowane zostały trzy programy nauczania w zakresie Animatora Rozwoju Regionalnego, Animatora Przedsiębiorczości oraz Animatora Rozwoju Technologicznego. Programy te, poza urozmaiceniem istniejącej oferty edukacyjnej, stanowią odpowiedź na potrzeby rynku pracy w aspekcie zmieniających się uwarunkowań gospodarczych. Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej UTP w Bydgoszczy http://www.animatorzy.utp.edu.pl. Informacje o projekcie były również zamieszczane na bieżąco na stronie internetowej WUP http://www.wup.torun.pl/programy/leonardo/materialy.php.

Należy również podkreślić, że trzy specjalności animatorów gospodarczych zostały uwzględnione w polskiej Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy. Są to zawody: animator gospodarczy do spraw przedsiębiorczości, animator gospodarczy do spraw rozwoju regionalnego oraz animator gospodarczy do spraw rozwoju technologicznego.

W oparciu o materiały przekazane przez partnerów projektu WUP w Toruniu opracował Strategię Partnerstwa. Dokument ten przedstawia genezę, cele projektu oraz formy i efekty współpracy partnerów na poszczególnych etapach realizacji projektu, jak również perspektywy wykorzystania rezultatów projektu po jego zakończeniu.

6.8. Badanie ewaluacyjne ZPORR

Na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, Pracownia Badań Społecznych i Marketingowych „Soma" zrealizowała badanie ewaluacyjne w ramach projektu pod nazwą „Badanie ewaluacyjne ZPORR – WUP w Toruniu", które zostało sfinansowane ze środków Pomocy Technicznej ZPORR. Badanie realizowano w okresie październik – listopad 2007 roku.

Celem badania było przeprowadzenie ewaluacji końcowej projektów realizowanych w ramach programu ZPORR, działań 2.1., 2.3 i 2.4. w województwie kujawsko – pomorskim. Badanie obejmowało trzy zagadnienia:
- typy beneficjentów a typy realizowanych projektów
- wsparcie dla mieszkańców obszarów wiejskich (działanie 2.1. i 2.3.)
- wsparcie dla procesów restrukturyzacyjnych (działanie 2.4).

Poza uzyskaniem pełnej, pogłębionej wiedzy na temat realizacji działań 2.1., 2.2., 2.3. w regionie i na poziomie poszczególnych typów projektów, badanie miało pozwolić ocenić, jak realizowane projekty wpływają na sytuację regionalnego rynku pracy – w ocenie realizatorów projektów. Podstawowym celem badania było rozpoznanie czynników przyczyniających się do sukcesu lub porażki realizowanych projektów oraz ich adekwatności do potrzeb regionalnego rynku pracy.

W badaniu wykorzystano trzy metody badawcze: analizę dokumentów, indywidualne wywiady pogłębione z pracownikami Instytucji Wdrażającej oraz wywiady kwestionariuszowe (telefoniczne i internetowe) z beneficjentami.

Najważniejsze wnioski końcowe z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych są następujące. W przypadku wszystkich działań pojawiły się cztery grupy problemów, (grupy wyróżnione przez realizatorów badania): możliwości oceny rezultatów (niewystarczające lub nietrafne wskaźniki, mało precyzyjne wskazanie grupy docelowej), sprawnego pod względem administracyjnym przeprowadzenia projektu, możliwości osiągnięcia zamierzonych rezultatów (powierzchowne lub brak rozpoznania zainteresowania projektem, motywacja potencjalnych uczestników) oraz celowości projektu (brak lub ogólnikowe rozpoznanie potrzeb rynku pracy, powierzchowne odwołanie się do niezbędnych dokumentów programowych).

Pogłębione wywiady skłoniły do wyciagnięcia wniosku, że gwarantem odniesienia sukcesu są w opinii projektodawców: dobra struktura zarządzania projektem, stały monitoring, który umożliwia bieżące rozwiązywanie problemów i – przede wszystkim – możliwość polegania na wykonawcach zaangażowanych w realizację projektu. Natomiast do porażki projektu, według ewaluatorów, przyczynia się nadmiernie instrumentalny stosunek do projektu, czyli postrzeganie go wyłącznie jako sposobu finansowania bieżącej działalności firmy.

Niewątpliwie efektem wszystkich projektów jest wzrost liczby osób wyposażonych w nowe lub niezbędne na rynku pracy kompetencje. Nie można kwestionować użyteczności realizowanych projektów, które wpływają pośrednio także na aktywizację mieszkańców regionu, budując większą akceptację dla ustawicznego kształcenia się wśród osób dorosłych. Autorzy raportów podkreślają, że ze względu na krótki czas, jaki minął od zakończenia realizacji projektów oraz dodatkowe czynniki

zaistniałe w tym samym czasie na rynku pracy, nie jest możliwa pełna ocena wpływu realizacji projektów na regionalny rynek pracy.

6.9. DOSKONALENIE KADRY DORADCÓW ZAWODOWYCH DLA JAKOŚCI USŁUG

Od 2 stycznia 2007 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu realizował projekt w ramach SPO RZL Działanie 1.1 pt. „Doskonalenie kadry doradców zawodowych dla jakości usług" o wartości 162.220,16 zł. Projekt był współfinansowany ze środków programu Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego. W projekcie wzięli udział doradcy zawodowi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku. Do udziału zaproszono również doradców zawodowych z Powiatowych Urzędów Pracy w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku. Celem bezpośrednim projektu było zwiększenie kompetencji zawodowych z zakresu doboru pracowników oraz stosowania narzędzi poradnictwa zawodowego poprzez udział doradców w trzech szkoleniach:

1. Obrazkowy Test Zawodów BBT M. Achtnicha,
2. Opis stanowisk pracy,
3. Rekrutacja i selekcja.

Projekt zakończono zorganizowaniem konferencji podsumowującej rezultaty projektu. Zaproszonymi gośćmi byli przedstawiciele organizacji pracodawców, przedstawiciele organizacji rzemiosła, OHP, ABK a także doradcy zawodowi z wymienionych instytucji.

6.10. INWESTYCJE W KWALIFIKACJE DEFICYTOWE NA RYNKU PRACY – IKD

Program „Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy – IKD" miał na celu przygotowanie osób z grup mających szczególne trudności na rynku pracy z podjęciem i utrzymaniem zatrudnienia w zawodach poszukiwanych na lokalnych rynkach pracy. Podejmowane działania skupione były na realizacji szkoleń i podejmowaniu działalności gospodarczej przez uczestników projektu.

W Programie wzięły udział wszystkie powiatowe urzędy pracy naszego województwa. Program finansowany był ze środków Funduszu Pracy pochodzących z 10% „rezerwy" MPiPS na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. PUP pozyskały na realizację Programu łącznie 8.570,4 tys. zł.

W okresie od lipca do grudnia 2007 roku zostało zaktywizowanych 1.840 bezrobotnych, przede wszystkim w ramach szkoleń, staży zawodowych, refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, robót publicznych, przygotowania zawodowego w miejscu pracy i prac interwencyjnych.

Uczestnikami projektów aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach Programu IKD były osoby mające znaczne trudności ze znalezieniem pracy określone w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (osoby do 25 roku życia, długotrwale bezrobotne, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia, osoby niepełnosprawne).

6.11. PRACA DLA MŁODYCH – DOBRY START

Program „Praca dla Młodych – Dobry Start" miał głównie na celu zwiększenie szans młodych ludzi na uzyskanie pierwszego doświadczenia zawodowego, rozszerzenie posiadanych już kwalifikacji zawodowych, zdobycie zatrudnienia oraz udzielenie pomocy w podejmowaniu działalności gospodarczej. Warunkiem skorzystania samorządów powiatowych ze środków Funduszu Pracy było przygotowanie Indywidualnych Planów Działań dla młodych bezrobotnych.

Udział w Programie zgłosiło 19 powiatowych urzędów pracy. Program finansowany był ze środków Funduszu Pracy pochodzących z 10% „rezerwy" MPiPS na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. PUP pozyskały na realizację Programu łącznie 4.285,1 tys.

Od lipca do grudnia 2007 r. zostało zaktywizowanych 1.449 osób bezrobotnych. Środki Funduszu Pracy przeznaczone zostały przede wszystkim na finansowanie staży i szkoleń zawodowych oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Adresatami Programu byli młodzi bezrobotni do 25 roku życia mający trudności ze znalezieniem pracy oraz bezrobotni absolwenci szkół wyższych do 27 roku życia.

6.12. AKTYWNA KOBIETA

Minister Pracy i Polityki Społecznej decyzjami z dnia 31 sierpnia 2007 roku przyznała dziewięciu zainteresowanym samorządom powiatów dodatkowe środki Funduszu Pracy na realizację Programu pn. „Aktywna Kobieta" w wysokości 1.549,8 tys. zł.

Celem Programu było zwiększenie wskaźnika zatrudnienia kobiet powyżej 50 roku życia i ułatwienie bezrobotnym kobietom udziału w przedsięwzięciach zwiększających szanse na podjęcie pracy i jej utrzymanie lub uruchomienie własnej działalności gospodarczej. Od września do grudnia 2007 roku zostało zaktywizowanych 386 osób.

6.13. MONITORING USTAWY O SPÓŁDZIELNIACH SOCJALNYCH

W 2007 roku przeprowadzono dwie sesje monitorujące realizację zadań ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Program „Monitoring ustawy o spółdzielniach socjalnych"). Ideą monitoringu było zebranie okresowych informacji na temat spółdzielni socjalnych działających w województwie kujawsko – pomorskim.

Z zebranych materiałów wynika, że w naszym województwie aktualnie funkcjonują dwie spółdzielnie socjalne: „OD NOWA” w Chełmnie i „LIDIA” w Świeciu nad Wisłą.

Kwota środków Funduszu Pracy przeznaczona na wsparcie tworzenia spółdzielni socjalnych wyniosła 184.458,09 zł, z tego dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (członków przystępujących do spółdzielni socjalnej) – 152.830,00 zł oraz 31.628,09 zł środków na refundację składek ubezpieczenia społecznego.

6.14. MONITORING PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w lipcu 2007 roku dokonał podsumowania informacji dotyczących efektywności oraz ewentualnych sugestii stosowania prac społecznie użytecznych w województwie kujawsko – pomorskim. Opracowanie miało na celu zebranie materiałów na temat tej formy aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Uwagi powiatowych urzędów pracy dotyczyły głównie propozycji modyfikacji przebiegu prac społecznie użytecznych m.in. zwiększenia do 20 liczby godzin pracy w tygodniu przypadającej na jednego uczestnika PSU, wysokości refundacji do 65%, wysokości stawki godzinowej.

7. INNE PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

7.1. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI RYNKU PRACY

W 2007 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu kontynuował współpracę z partnerami społecznymi i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. Na bieżąco utrzymywane były kontakty z instytucjami działającymi w sferze edukacji (starostwa powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne i szkoły wyższe, instytucje szkolące w systemie pozaszkolnym), pracownicy WUP uczestniczyli w posiedzeniach organów samorządów powiatowych i gminnych, w trakcie których omawiano problemy związane z funkcjonowaniem lokalnych rynków pracy.

W ramach realizacji funkcji informacyjnej WUP przekazywał w 2007 r. partnerom współdziałającym w łagodzeniu skutków bezrobocia oraz środkom masowego przekazu wiele analiz i publikacji charakteryzujących regionalny rynek pracy. Obok wydawanego w cyklu miesięcznym Biuletynu Informacyjnego WUP „Rynek Pracy Województwa Kujawsko – Pomorskiego” były to inne opracowania, dotyczące wybranych zagadnień rynku pracy jak również analizy roczne sytuacji na wojewódzkim rynku pracy oraz foldery zawierające podstawowe dane o województwie, a także opisujące zadania, jakie realizuje WUP

Istotną rolę we współpracy z partnerami rynku pracy pełni Oddział ds. Informacji i Promocji EFS, do obowiązków którego należy przede wszystkim realizowanie zadań zapisanych w Rocznym Planie Promocji WUP w Toruniu na rok 2007, w szczególności przewidziane w Harmonogramie Działań Informacyjno –

Promocyjnych EFS w zakresie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL), jak i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).

W dniu 14 czerwca 2007 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu we współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu zorganizował konferencję pt. *"Wyzwania dla rynku pracy województwa kujawsko – pomorskiego po integracji z Unią Europejską"*. W konferencji wzięli udział przedstawiciele związków zawodowych, pracodawców, studentów, Kuratorium Oświaty, organizacji pozarządowych oraz publicznych służb zatrudnienia. Podczas konferencji poruszone zostały tematy takie jak: sytuacja na rynku pracy w regionie kujawsko – pomorskim po akcesji, wynagrodzenia jako czynnik migracji zarobkowych, społeczne konsekwencje migracji zarobkowych, zapotrzebowanie na pracę w przedsiębiorstwach, zapotrzebowanie na kadry w opinii pracodawcy, kształtowanie polityki szkoleń dla bezrobotnych. Przedstawiono również „dobre praktyki" w kształceniu zawodowym.

Również w czerwcu 2007 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczył w IX Festynie Środowiskowym zorganizowanym przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie. Przedstawiciele WUP w Toruniu informowali społeczeństwo o możliwościach pozyskania środków EFS na realizację projektów w ramach PO KL.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczył w dożynkach województwa kujawsko – pomorskiego. Uroczystości podsumowujące zbiory plonów rolniczych na Pomorzu i Kujawach odbyły się w dniach 1 – 2 września 2007 r. w Jabłonowie Pomorskim.

We współpracy z powiatowymi urzędami pracy WUP zorganizował cykl 9 konferencji w regionie pt. „Podsumowanie rezultatów wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego przez powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego". Celem konferencji było przedstawienie doświadczeń z wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie kujawsko – pomorskim w latach 2004 – 2007 oraz możliwości realizacji zadań przez powiatowe urzędy pracy w kontekście projektów systemowych w ramach PO KL na lata 2007 – 2013.

W zakresie publikacji pracownicy Oddziału ds. Informacji i Promocji EFS m. in. współtworzyli Biuletyn Informacyjny EFS WUP w Toruniu, Biuletyn Informacyjny Funduszy Strukturalnych Województwa Kujawsko – Pomorskiego (byli członkami Kolegium Redakcyjnego), opracowywali broszury ZPORR, artykuły do specjalnych dodatków Gazety Pomorskiej „Fundusze Unijne".

8. BADANIA RYNKU PRACY

8.1. BADANIA STATYSTYCZNE

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2007 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zbiera i weryfikuje powiatowe *Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy* (sprawozdanie miesięczne) wraz z załącznikami (jednym kwartalnym, trzema półrocznymi i czterema rocznymi) oraz *Sprawozdanie MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu*. Weryfikacja ta, polega na sprawdzaniu formularzy pod względem formalnym, liczbowym oraz zachowania ciągłości danych z poprzednimi okresami. Poprawione sprawozdania przekazywane są, w terminie określonym przez rozporządzenie, do Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.

Na podstawie zebranych materiałów stworzona została kompleksowa baza danych na temat struktury bezrobocia w województwie kujawsko – pomorskim pod względem cech społeczno – demograficznych. W 2007 r. wojewódzki urząd pracy przygotował opracowania dotyczące: *ogólnej sytuacji na wojewódzkim rynku pracy*, *programów rynku pracy oraz ich efektywności*, *sytuacji na rynku pracy wybranych kategorii bezrobotnych, sytuacji osób niepełnosprawnych, monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*.

Opracowania te, rozpowszechniane są wśród partnerów instytucjonalnych i społecznych związanych z realizacją polityki zatrudnienia, przeciwdziałania bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu.

8.2. MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z poźn. zm.) do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m. in. badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych według jednolitych zasad po raz pierwszy został przeprowadzony w 2005 r.

Poprzez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym. Mianem zawodu deficytowego określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Natomiast zawód nadwyżkowy to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Obowiązek prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu zapewnienie bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy. Do szczegółowych zadań tego badania należy zaliczyć:

– określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
– stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
– określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń,
– usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
– usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie osób kończących naukę według zawodów,
– ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia,
– bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół).

Odbiorcami raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny być przede wszystkim: administracja samorządowa i rządowa, szkoły ponadgimnazjalne, władze oświatowe oraz inne instytucje zainteresowane określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

W maju 2007 r. został przygotowany raport: „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku". Miał on charakter diagnostyczno – prognostyczny. Część prognostyczna obejmowała analizę badań sondażowych przeprowadzonych przez powiatowe urzędy pracy w szkołach ponadgimnazjalnych oraz wśród pracodawców.

W 2007 r. został również sporządzony raport półroczny (za I półrocze 2007 r.). Miał on charakter diagnostyczny (obejmował analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzoną na podstawie sprawozdań statystycznych (załącznik nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy" i 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności" do sprawozdania MPiPS-01 za I półrocze 2007 rok).

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż na czele listy zawodów deficytowych w I półroczu 2007 r. znajdowały się następujące elementarne grupy zawodów:
– monterzy sprzętu elektronicznego,
– monterzy wyrobów złożonych,
– policjanci,
– operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni.

Natomiast wśród zawodów nadwyżkowych, podobnie jak w I półroczu 2006 r., wymienić należy przede wszystkim następujące grupy:
– sprzedawcy i demonstratorzy,
– pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej nie sklasyfikowani,
– kucharze,
– krawcy, kapelusznicy i pokrewni,
– ślusarze i pokrewni.

Wybór powyższych zwodów deficytowych i nadwyżkowych opiera się głównie na danych pochodzących ze sprawozdań statystycznych za I półrocze 2007 r.

8.3. BADANIE DOTYCZĄCE MOŻLIWOŚCI ROZWOJU USŁUG POŚREDNICTWA PRACY I PORADNICTWA ZAWODOWEGO

W związku z przygotowywaniem się Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu do wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w lutym 2007 r. przeprowadzono badanie dotyczące możliwości rozwoju usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Jego celem było m. in. oszacowanie środków niezbędnych do realizacji zadań określonych w Priorytecie VI PO KL *Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej*. W badaniu wzięli udział przedstawiciele wszystkich powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego. Ankieta składała się z dwóch części: pierwsza dotyczyła pośrednictwa pracy, druga poradnictwa zawodowego.

Według stanu na koniec stycznia 2007 roku w PUP na terenie całego województwa zadania w zakresie pośrednictwa pracy wykonywało 117 osób.

Prawie wszyscy respondenci na pytanie, czy pośrednictwem pracy zajmuje się pożądana liczba osób, odpowiedzieli negatywnie. Wzrost liczby osób zajmujących się pośrednictwem pracy, zdaniem większości PUP, umożliwiłoby poprawę jakości świadczonych usług, zwiększenie liczby obsługiwanych klientów oraz podwyższenie liczby pozyskiwanych ofert pracy.

8.4. BADANIE OPINII PRACOWNIKÓW PUP NA TEMAT SYTUACJI BEZROBOTNYCH KOBIET

W ramach badania rozesłano do Powiatowych Urzędów Pracy w województwie kujawsko – pomorskim ankiety skierowane do wszystkich pośredników pracy i doradców zawodowych. Celem badania była próba poznania ich opinii na temat sytuacji zawodowej bezrobotnych kobiet. Powiatowe Urzędy Pracy otrzymały 192 ankiety, a ich liczba zależała od liczby pracowników zajmujących się doradztwem i pośrednictwem pracy. Zwrot ankiet był bardzo wysoki i wynosił 89,6%.

Zdecydowana większość pracowników PUP, bo aż 88,4% stwierdziła, że sytuacja zawodowa kobiet jest trudniejsza niż sytuacja zawodowa mężczyzn. Najczęstszym powodem bezrobocia wśród kobiet jest postrzeganie kobiety jako osoby, która przede wszystkim zajmuje się domem, opiekuje dziećmi i osobami starszymi (41,3%). Inna przyczyna, która utrudnia kobietom podjęcie pracy to brak dyspozycyjności (20,3%) i niskie kwalifikacje (19,8%).

Zgodnie z wynikami badań pracodawca składając ofertę pracy bardzo często wskazuje płeć przyszłego pracownika. Większość ankietowanych stwierdziła także, że kobiety nie są kierowane na szkolenia i do prac tradycyjnie określanych jako „męskie" (63,4%).

Zapytano także pośredników pracy i doradców zawodowych za pomocą jakich działań można polepszyć sytuację kobiet na rynku pracy. Najwięcej z nich uznało, że

dobrym rozwiązaniem będzie łatwiejszy dostęp do przedszkoli (35,5%). Szansy na poprawę sytuacji upatrywali oni także w zwiększonej liczbie zajęć aktywizacyjnych (20,3%).

Zebrane podczas badań dane pozwalają określić, jakie działania podjęte przez PUP, mogłyby poprawić sytuację zawodową bezrobotnych kobiet. Należy przede wszystkim zwiększyć liczbę programów aktywizacyjnych. Powinny one wspierać kobiety w odnalezieniu się na rynku pracy, zwiększać ich aktywność zawodową i pomóc w godzeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych. Działaniom tym powinna towarzyszyć akcja informacyjna skierowana do pracodawców, która miałaby na celu zmianę stereotypowego postrzegania kobiety. Działania zmierzające do poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy powinny także obejmować organizowanie szkoleń i kursów, dzięki którym kobiety mogłyby uzyskać nowe kompetencje lub podnieść kwalifikacje.

8.5. KONSULTACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW BADAWCZYCH NA POTRZEBY PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

W związku z pracami przygotowawczymi do wdrożenia Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki *Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich* zebrano informacje o tym, jakie zagadnienia lub problemy powinny być przedmiotem badań realizowanych w ramach ww. Priorytetu. Propozycje obszarów badawczych na potrzeby Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki powstały w wyniku konsultacji z powiatowymi urzędami pracy w województwie kujawsko – pomorskim. Konsultacje zostały przeprowadzone dwukrotnie w listopadzie i grudniu 2007 roku. Potrzeba pogłębionych analizy sytuacji na kujawsko-pomorskim rynku pracy w opinii powiatowych urzędów pracy dotyczy poniższych zagadnień.

- Obszar badawczy I: *Sytuacja kobiet na lokalnym rynku pracy*
- Obszar badawczy II: *Sytuacja na rynku pracy osób powyżej 50-tego roku życia*.
- Obszar badawczy III: *Popyt na pracę* obejmuje badanie zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje oraz prognozę przyszłego zapotrzebowania.
- Obszar badawczy IV: *Aktywne formy pomocy niepełnosprawnym bezrobotnym*
- Obszar badawczy V: *Migracja zarobkowa*
- Obszar badawczy VI: *Problemy komunikacyjne*
- Obszar badawczy VII: *Przedsiębiorczość powstała na bazie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej*

8.6. BADANIE PILOTAŻOWE DOTYCZĄCE PLANÓW ZAWODOWYCH OSÓB POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE, EMERYTURĘ LUB RENTĘ, NIEBĘDĄCYCH W WIEKU EMERYTALNYM

W związku z przygotowaniami do wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, zrealizowano wstępny sondaż dotyczący planów zawodowych osób pobierających emeryturę, rentę lub świadczenia przedemerytalne, które nie osiągnęły jeszcze wieku 59 lat (kobiety) i 64 lat (mężczyźni). Ankieta została przeprowadzona

wśród osób, które spełniały następujące warunki: pobierały rentę, emeryturę lub świadczenia przedemerytalne, ale nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego.

Celem badania była próba rozpoznania planów zawodowych osób biernych zawodowo w wieku produkcyjnym niemoblinym. Szczególny nacisk został położony na chęci podnoszenia własnych kwalifikacji i polepszania sytuacji na rynku pracy poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach itp. Badani odpowiadali na pytania, jakiego typu umiejętności chcieliby zdobyć i w jakiego rodzaju działaniach, mających na celu ułatwienie wejścia na rynek pracy, chcieliby uczestniczyć. Ze względu na pilotażowy i roboczy charakter badania, wyniki sondażu nie zostały upowszechnione.

9. CENTRUM INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ

W 2007 roku z usług Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CIiPKZ) w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku skorzystały łącznie 15.723 osoby (o 18,9% mniej niż w roku poprzednim).

Klienci CIiPKZ w województwie kujawsko - pomorskim w latach 2006 - 2007

Wyszczególnienie	2006 rok	2007 rok		
			zmiana	
	osoby	w osobach		w %
Toruń	6 400	5 850	-550	-8,6
Bydgoszcz	7 950	5 937	-2 013	-25,3
Włocławek	5 048	3 945	-1 103	-21,9
razem CIiPKZ	19 398	15 732	-3 666	-18,9

Klientami CIiPKZ są przede wszystkim bezrobotni, ale również młodzież ucząca się, poszukujący pracy oraz inne osoby (np. pracodawcy, osoby osadzone w aresztach).

Klienci CIiPKZ w województwie kujawsko - pomorskim w roku 2007

wyszczególnienie			2006 rok	2007 rok			
				razem	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek
ogółem klienci			20 485	15 732	5 937	5 850	3 945
z tego	młodzież ucząca się		5 930	4 168	1 414	1 573	1 181
	bezrobotni		11 152	8 216	2 535	3 310	2 371
	pozostali		3 403	3 348	1 988	967	393
	w tym	poszukujacy pracy	2 330	1 676	1 227	244	205
		inni	1 073	1 652	761	703	188

Wszyscy klienci, którzy odwiedzili CIiPKZ w 2007 roku korzystali z bazy informacyjnej, w tym informacji za pośrednictwem Internetu, z indywidualnego poradnictwa zawodowego, z grupowego poradnictwa zawodowego, z programów komputerowych wspomagających poradnictwo zawodowe, z filmoteki a także pełnej diagnozy psychologicznej wspierającej proces decyzyjny i doradczy.

Poradnictwo zawodowe świadczone dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, osób opuszczających zakłady karne itp., koncentrowało się przede wszystkim na tych elementach procesu doradczego, które w rezultacie prowadzą do zwiększania potencjału zawodowego jednostek, a przez to pozwalają na rozwiązanie podstawowych problemów dotyczących wejścia, powrotu lub utrzymania się na rynku pracy. Natomiast poradnictwo dla ludzi młodych (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, studenci) polegało na możliwie jak najszerszym wspomaganiu młodzieży w procesie przechodzenia ze szkoły/uczelni do etapów dalszego kształcenia i podejmowania pracy. Wspólną płaszczyzną oddziaływania na klientów było wspieranie ich w indywidualnym podejmowaniu decyzji.

CIiPKZ we Włocławku, w ramach porozumienia z Caritas Diecezji Włocławskiej zorganizowało 21 spotkań z osobami niepełnosprawnymi na temat aktywnego poszukiwania pracy. Na mocy porozumienia podpisanego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym we Włocławku istnieje punkt informacyjno – doradczy, gdzie osoby korzystają z bezpłatnych porad w zakresie: bezrobocia, działalności gospodarczej, zasad ubezpieczeń społecznych i podatków.

Na prośbę Kuratora Okręgowego pracownicy CIiPKZ w Toruniu opracowali program i przeprowadzili warsztaty psychoedukacyjne dla kuratorów zawodowych – „Rozwijanie umiejętności motywowania klienta". Szkoleniem objęto 60 osób.

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy, CIiPKZ z Bydgoszczy zorganizowało m. in.:

- warsztat „Kuźnia przyszłości"
- trzy edycje zajęć informacyjno – szkoleniowych dotyczących aktywnego poszukiwania pracy i możliwości udziału w różnych formach poradnictwa w ramach warsztatów adaptujących do środowiska cywilnego dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej
- zajęcia nt. „Praca z klientem" dla pracowników biur karier bydgoskiego środowiska akademickiego;
- cztery edycje zajęć informacyjno – szkoleniowych pracowników Gminnych Centrów Informacji

W dalszym ciągu prowadzony jest rejestr instytucji szkoleniowych. W oparciu o wnioski będące podstawą dokonania wpisu opracowuje się i aktualizuje materiał zbiorczy ilustrujący ofertę szkoleniową na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Wykaz instytucji zamieszczony jest na stronie internetowej WUP w Toruniu: http://www.wup.torun.pl/rejestr_instytucji/informacje_ogolne.php.

CIiPKZ w Toruniu realizowało funkcję koordynacyjną w stosunku do placówek zlokalizowanych w Bydgoszczy i Włocławku, która polegała na doskonaleniu warsztatu pracy doradcy zawodowego – wspólne prace związane z tworzeniem informacji zawodowej o zasięgu lokalnym, organizacja szkolenia w związku

z użytkowaniem nowych narzędzi testowych i nowych metod pracy, planowanie wspólnych przedsięwzięć.

Pracownicy CIiPKZ uczestniczyli również w wielu targach pracy, seminariach i konferencjach dotyczących problematyki rynku pracy, poradnictwa zawodowego i rozwoju zasobów ludzkich.

10. SŁUŻBA ZASTĘPCZA

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. w województwie kujawsko – pomorskim w trakcie odbywania służby zastępczej było 307 poborowych:

- 98 poborowych z rejonu Torunia,
- 88 poborowych z rejonu Bydgoszczy,
- 121 poborowych z rejonu Włocławka.

W 2007 roku do służby skierowano 152 poborowych, 29 poborowym służbę odroczono, 10 – zawieszono, a 10 poborowych zwolniono z odbywania służby zastępczej. Na skierowanie do odbycia służby zastępczej oczekuje 89 poborowych.

- W związku ze zmianami przepisów, z dniem 3 stycznia 2007 r. do rezerwy przeniesionych zostało 1.070 poborowych.

Do „ Centralnego wykazu zakładów pracy, w których może być odbywana służba zastępcza" jest wpisanych 225 zakładów pracy. Natomiast w 128 podmiotach jest obecnie odbywana służba zastępcza.

W 2007 roku do Komisji Wojewódzkiej ds. Służby Zastępczej w Toruniu wpłynęło 246 wniosków; 138 rozpatrzonych zostało pozytywnie, a 104 negatywnie.

11. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH ZA GRANICĄ

W 2007 roku Wydział Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego WUP w Toruniu zorganizował następujące rekrutacje do pracy za granicą:

- HISZPANIA: w 2007 roku przeprowadzono 8 naborów do pracy sezonowej w Hiszpanii, w wyniku których pracę podjęło 1.191 osób. Pracownicy sezonowi w Hiszpanii podjęli pracę głównie przy zbiorach truskawek, malin, borówek, oliwek i cytrusów. Pozostałe podjęte przez pracowników prace to: sadzenie truskawek oraz sortowanie i magazynowanie owoców cytrusowych. Zatrudnienie obywateli polskich do prac sezonowych realizowane jest w ramach bezpośrednich umów o współpracy z pracodawcami i stowarzyszeniami pracodawców zagranicznych.
- HOLANDIA: od listopada 2007 r. do chwili obecnej mogą zgłaszać się do WUP spawacze zainteresowani pracą w Holandii. Rekrutacja odbywa się w ramach podpisanego porozumienia o współpracy z firmą holenderską.
- NIEMCY: w grudniu 2007 przeprowadzono nabór studentów zainteresowanych pracą wakacyjną w Niemczech w okresie przerwy letniej 2008. Ostatecznie wypełnione formularze złożyło 43 studentów, które za pośrednictwem WUP w Opolu przekazano do ZAV w Bonn.

W dniach 17 – 21 kwietnia 2007 roku odbył się wyjazd służbowy pracowników WUP w Toruniu do Hiszpanii (Prowincja Huelva), którego celem wyjazdu:

- zapoznanie się z warunkami pracy i zamieszkania polskich pracowników, kierowanych za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu do pracy sezonowej w Hiszpanii na zbiór owoców i warzyw,
- rozpoznanie możliwości dalszej współpracy, pracodawców hiszpańskich (stowarzyszenia) z WUP przy kierowaniu do pracy polskich pracowników sezonowych,
- spotkanie z przedstawicielami stowarzyszenia FRESHUELVA w celu wyjaśnienia zgłoszonych spraw spornych na linii pracodawca - pracownik oraz podpisanie porozumienia o współpracy między Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu a stowarzyszeniem FRESHUELVA

W dniach 12-13 grudnia 2007 r. roku pracownicy wydziału przeprowadzili wizytację w firmie Fontestad w prowincji Walencja na terenie Hiszpanii. W 2007 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przeprowadził dwie rekrutacje dla tej firmy, łącznie do pracy zakwalifikowało się 318 osób.

Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu przeprowadzili kontrolę w firmie Fontestad gdzie zatrudniani są pracownicy z województwa kujawsko – pomorskiego. Celem wizyty było zapoznanie się z warunkami pracy i zamieszkania polskich pracowników zatrudnianych przez ww. firmę, a także wyjaśnienie problemów zgłaszanych telefonicznie przez pracowników.

W grudniu 2007 r. rozpoczęto przygotowania do kolejnego naboru do pracy, dla Stowarzyszenia Pracodawców Hiszpańskich Freshuelva, przy zbiorach truskawek, malin i borówek w 2008 roku. Chęć uczestnictwa w rozmowach wyraziło już ponad 250 kandydatek z województwa kujawsko – pomorskiego.

Również w grudniu 2007 r. zgłosiła się do WUP w Toruniu kolejna hiszpańska firma – Dittmeyer, która chce podpisać z WUP bezpośrednie porozumienie dotyczące rekrutacji pracowników do pracy przy zbiorze borówek.

11.1 ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH EUROPEJSKICH SŁUŻB ZATRUDNIENIA EURES

Zainteresowanie usługami EURES jest duże, w 2007 r. zanotowano 4.570 kontaktów z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy za granicą (kontakty osobiste, telefoniczne i poprzez pocztę elektroniczną): 3.430 zapytań dotyczyło możliwości zatrudnienia w krajach UE i EOG, 412 – warunków życia i pracy za granicą, 728 kontaktów obejmowało inne zagadnienia.

Do końca 2007 r. przyjęto do realizacji 907 ofert pracy za granicą, w ich ramach zgłoszono ok. 9.740 wolnych miejsc pracy. Poszerzył się krąg krajów, z których napływały oferty pracy. Najwięcej propozycji zatrudnienia otrzymano z Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Irlandii, Holandii, Norwegii, Danii i Finlandii. Przeważały oferty zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (gł. język angielski) i posiadających kwalifikacje zawodowe.

W lutym 2007 r. zorganizowano rekrutację dla pracodawcy cypryjskiego z branży hotelarsko – gastronomicznej. Poszukiwano kandydatów do pracy na stanowiskach takich jak: kelner, barman, pokojówka, ratownik wodny, kucharz, pomoc kuchenna, portier, ogrodnik i animator rozrywki. Na ww. oferty otrzymano ok. 70 CV, w rozmowach kwalifikacyjnych udział wzięło 30 osób, pracodawca zdecydował się zatrudnić 21 osób.

Większość ofert EURES to oferty, na które osoby zainteresowane aplikują samodzielnie, przesyłając CV bezpośrednio do pracodawcy lub do doradcy EURES z innego wojewódzkiego urzędu pracy, stąd trudność w ustaleniu dokładnej liczby osób z województwa kujawsko – pomorskiego zatrudnionych przez pracodawców zagranicznych. Najbardziej poszukiwani pracownicy w krajach UE to:

- lekarze, pielęgniarki,
- inżynierowie (budownictwa, mechanicy, chemicy),
- wykwalifikowani robotnicy budowlani (hydraulicy, murarze, zbrojarze, betoniarze),
- spawacze, ślusarze, tokarze, frezerzy, monterzy,
- opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych,
- informatycy, programiści, elektronicy,
- kierowcy, mechanicy, elektrycy,
- operatorzy i programiści maszyn do obróbki metalu,
- pracownicy sezonowi w rolnictwie, hotelarstwie i gastronomii,
- rzeźnicy, wykrawacze.

W okresie 01.01. – 31.03.2007 r. z grantu EURES zrealizowano m. in. następujące działania:

- przeprowadzenie wizyt (5 spotkań) doradców EURES w organizacjach zrzeszających pracodawców z regionu kujawsko – pomorskiego w celu zacieśnienia współpracy oraz przekazania materiałów marketingowych EURES,
- realizacja projektu rekrutacyjnego (sektor hotelarsko-gastronomiczny) we współpracy z siecią EURES na Cyprze - wizyta doradców EURES na Cyprze w celu spotkania się z pracodawcami i omówienia zasad przyszłej współpracy,
- przesyłka materiałów informacyjnych dla ok. 1.000 pracodawców z regionu kujawsko – pomorskiego,
- organizacja seminarium dla pracodawców z województwa kujawsko – pomorskiego: prezentacja usług EURES ze szczególnym uwzględnieniem możliwości rekrutacji pracowników z krajów UE/EOG (27.02.2007 r.),
- organizacja rekrutacji w branży hotelarsko – gastronomicznej – firma Louis Hotels Group z Cypru (28.02.2007 r.); ostatecznie pracodawca wytypował 21 kandydatów do pracy,
- organizacja seminarium dla studentów i poszukujących pracy pod hasłem „Mobilność bez granic" (13.03.2007 r.). Tematy spotkania:
  - Jak znaleźć pracę w Unii Europejskiej poprzez sieć EURES,
  - Życie i praca w Irlandii Północnej,
  - Dokumenty EUROPASS,
- organizacja szkolenia dla powiatowych asystentów EURES (14.03.2007 r.).
- organizacja wizyty doradcy EURES p. Gail Irvine z Irlandii Północnej,
- rozbudowa wojewódzkiej strony internetowej EURES.

Dnia 9 lipca 2007 r. zawarte zostało porozumienie pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Społecznej i Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego dotyczące realizacji grantu EURES 2007/08. Na realizację działań została przyznana kwota w wysokości 39.533,49 zł. Do końca 2007 r. w ramach grantu EURES 2007 zostały wykonane następujące zadania:

- organizacja międzynarodowego projektu rekrutacyjnego we współpracy z Wydziałem Edukacji i Doskonalenia Zawodowego Irlandii Północnej
- aktualizacja i wydruk ulotek: „Jak znaleźć pracę w UE poprzez EURES", „Jak zamieścić CV na stronie EURES CV on-line", „Jak przygotować EUROPASS CV", „EURES – lokalna", wydruk wizytówek ogólnych,
- zamówienie ogłoszenia prasowego dot. EURES.

11.2. KRAJOWE POŚREDNICTWO PRACY

W 2007 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęło 398 ofert pracy od pracodawców z terenu całego kraju. Najczęściej poszukiwano: pracowników budowlanych, przedstawicieli handlowych, operatorów maszyn i kierowców.

Prowadzono nabór kandydatów do firmy Shimizu Poland na stanowiska: sekretarka, asystent administracji, kierowca, księgowa, architekt. Dokumenty złożyły 23 osoby. Brak informacji zwrotnej dotyczącej liczby osób, które podjęły pracę.

Rozpoczęto nabór do firmy Grupa CB Polska w Toruniu (prowadzony nadal) na stanowisko Sekretarki/Asystentki Zarządu. Dokumenty złożyło 11 osób (brak informacji zwrotnej dotyczącej liczby osób zakwalifikowanych).

Podjęto działania zmierzające do wdrażania standardów krajowego pośrednictwa pracy, m. in. poprzez tworzenie elektronicznych kart pracodawców, dalsze rozwijanie współpracy z pracodawcami w celu aktualizowania ofert pracy oraz uzyskiwania informacji zwrotnej dotyczącej pozyskania pracowników oraz oceny świadczonych przez WUP w Toruniu usług w zakresie pośrednictwa pracy.

11.3. AGENCJE ZATRUDNIENIA

W 2007 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęły 42 wnioski o wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Wydano ogółem 102 certyfikaty wstępne (45 podmiotom).

Z rejestru wykreślono 6 podmiotów na ich wniosek. Wykreślono 1 podmiot po informacji Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy o naruszeniu przez podmiot przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy poprzez pobieranie niedozwolonych opłat od osób poszukujących pracy.

Wykreślono z rejestru 64 agencje zatrudnienia (w tym całkowicie 20 podmiotów) w wyniku postępowania administracyjnego w stosunku do agencji zatrudnienia wszczętego w związku z niewykazaniem działalności bądź nieprzedstawieniem informacji o działalności za rok 2006.

Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy na bieżąco udzielali osobom zainteresowanym informacji na temat warunków zakładania i prowadzenia

działalności agencji zatrudnienia oraz informacji na temat korzystania z usług agencji zatrudnienia. W 2007 r. od agencji zatrudnienia do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęło 108 ofert pracy, które udostępniono zainteresowanym osobom.

12. KOORDYNACJI SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu jako instytucja właściwa w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego współpracował z polską instytucją łącznikową – Departamentem Koordynacji Systemów9 Zabezpieczenia Społecznego MPiPS oraz z innymi instytucjami łącznikowymi i właściwymi państw członkowskich UE/EOG i Szwajcarii. Pracownicy Urzędu uczestniczyli m.in. w międzynarodowej konferencji z zakresu koordynacji organizowanej przez instytucję TRESS - Training and Reporting on European Social Security w Warszawie (marzec), w szkoleniu współorganizowanym przez MPiPS w Zakopanym (maj), a także w szkoleniu w Arłamowie organizowanym przez WUP Rzeszów i MPiPS (październik) z zakresy nowej regulacji prawnej dotyczącej wspólnotowej koordynacji.

Zadania koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego są realizowane przez WUP w Toruniu w oparciu o stałą współpracę ze wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko – pomorskiego oraz ich filiami.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w roku 2007 zaobserwował dynamiczny wzrost ilości wniosków osób zainteresowanych uzyskaniem formularza E 301 oraz nabyciem prawa do zasiłku dla bezrobotnych za zasadach wspólnotowej koordynacji. Wzrost liczby wniosków jest związany przede wszystkim ze wzmożoną migracją zarobkową osób zamieszkujących stale na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Obywatele polscy coraz chętniej podejmują zatrudnienie na terenie Unii Europejskiej, a następnie korzystają z przysługujących im z tego tytułu świadczeń socjalnych.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przyjął łącznie w 2007 r. 613 wniosków o przyznanie prawa do zasiłku, z czego ostatecznie zakończono 422 sprawy. Zgodnie z powyższym, tut. Urząd wydał 278 decyzji pozytywne w sprawie przyznania prawa do zasiłku oraz 109 decyzji negatywnych w sprawie odmowy przyznania prawa do zasiłku, przede wszystkim z uwagi na brak formularza E 301, 39 decyzji o umorzeniu postępowania z uwagi na utratę statusu osoby bezrobotnej, oraz 20 wniosków pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na nieuzupełnienie braków formalnych wniosku. Pozostałe wnioski o przyznanie prawa do zasiłku pozostają w toku.

Ponadto, tut. Urząd, na podstawie zasad koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przyjął 649 wniosków o wydawanie formularzy E 301 w celu zaliczenia okresów zatrudnienia lub ubezpieczenia przebytych na terenie innych państw UE/EOG i Szwajcarii (głównie w Irlandii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Niemiec), z czego ostatecznie zakończono 447 sprawy, przy czym 5 osób wnioskujących spotkała się z odmową wydania formularza z uwagi na nieopłacanie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego. Pozostałe wnioski – w liczbie 15 – pozostały bez rozpoznania z uwagi na nieusunięcie braków formalnych we wniosku (art. 64 § 2 Kpa).

Do tut. Urzędu wpłynęło także 50 wniosków instytucji właściwych innych państw członkowskich o wydanie formularza E 301 za okres zatrudnienia lub

ubezpieczenia przebyty na terenie RP. Są to głównie wnioski instytucji irlandzkiej dot. obywateli polskich ubiegających się o świadczenie z tytułu bezrobocia na terenie Irlandii.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wydał 14 decyzji w sprawie transferu zasiłku z innych państw UE/EOG do Polski (siedem transferów dot. Niemiec, 3 Irlandii i 2 Danii, Francji i Finlandii).

W 2007 roku WUP w Toruniu przyjął także w 2007 r. 26 wniosków o wydanie formularzy E 303 w sprawie transferu zasiłku z Polski do innych państw UE/EOG i Szwajcarii (głównie do Wielkiej Brytanii, Szwecji i Irlandii). Wszystkie wnioski o wydanie formularza E 301 oraz E 303 zostały ostatecznie rozpatrzone.

13. WYKAZ WYBRANYCH ANALIZ I PUBLIKACJI WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W TORUNIU W 2007 ROKU

1. Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko – pomorskiego w 2006 roku.
2. Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
3. Młodzi bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
4. Bezrobocie na wsi w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
5. Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
6. Rynek pracy i programy rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
7. Labour market and labour market programmes in kujawsko – pomorskie voivodship in 2006.
8. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
9. Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów ze szczególnym uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
10. Efektywność aktywnych programów rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2006 roku.
11. ADEP KOMPENDIUM – Spotkanie kończące współpracę w ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG IIIC.
12. Podręcznik ADEP Lokalne Plany Zatrudnienia.
13. Wspieranie mikroprzedsiębiorstw na obszarach wiejskich, INTERREG IIIC.
14. Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2007 roku.
15. Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2007 roku.
16. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2007 r.
17. Długotrwale bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim. Stan na 30 czerwca 2007 roku
18. Podsumowanie sprawozdań z działalności agencji zatrudnienia w województwie kujawsko – pomorskim za rok 2006.
19. Młodzi bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2007 r.
20. Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów ze szczególnym uwzględnieniem zwodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2007 r.
21. Rynek pracy i programy rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2007 roku.

1.WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

Wyszczególnienie	w końcu roku	
	2006	2007
Ludność ogółem	**2 066 371**	**2 066 136**
z tego zamieszkała:		
-na wsi	796 956	803 559
-w mieście	1 269 469	1 262 577
Ludność według płci		
-kobiety	1 068 911	1 069 475
-mężczyźni	997 514	996 661
Ludność według ekonomicznych grup wieku:		
-przedprodukcyjnym	436 087	421 767
-produkcyjnym	1 330 194	1 334 274
-poprodukcyjnym	300 144	310 095
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	107	107
Ogólne saldo migracji (na 1 000 ludności)	-1,7	-1,8*
Przyrost naturalny (na 1 000 ludności)	0,7	1,9*
Pracujący w sektorze przedsiębiorstw[1]	222 639	230 540
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według BAEL[2]		
wskaźnik zatrudnienia (w %)	45,6	47,5
współczynnik aktywności zawodowej (w %)	53,6	51,7
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON	186 949	188 531
z tego w sektorze:		
-publicznym	6 352	6 399
w tym: - przedsiębiorstwa państwowe	59	29
-prywatnym	180 597	182 132
w tym: -osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	147 762	148 248

1. Podmioty prowadzące działalność w zakresie: leśnictwa; rybołówstwa morskiego; górnictwa; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę; budownictwa, handlu hurtowego i detalicznego, napraw pojazdów etc.; hoteli i restauracji; transportu, gospodarki magazynowej łączności, obsługa nieruchomości, wynajmu, etc. bez obsługi i wypożyczania art. użytku osobistego i domowego, informatyki, działalności gospodarczej pozostałej, odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami etc. działalności związanej z kulturą, rekreacją i sportem oraz działalności usługowej pozostałej;
2. Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) jest prowadzone w systemie kwartalnym; badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych
* III kwartał 2007

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

2. PRACUJĄCY WEDŁUG SEKCJI PKD W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	2005 rok	2006 rok	% z ogółem
	liczba osób		
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	118 068	117 952	17,7
Przetwórstwo przemysłowe	147 575	153 980	23,1
Budownictwo	29 588	34 101	5,1
Handel i naprawy	107 140	108 487	16,3
Hotele i restauracje	8 398	9 099	1,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	32 101	33 584	5,0
Pośrednictwo finansowe	13 124	13 666	2,0
Obsługa nieruchomości i firm	41 442	43 455	6,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	29 071	29 790	4,5
Edukacja	54 757	54 935	8,2
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	37 125	37 288	5,6
Pozostałe sekcje PKD*	29 528	31 001	4,6
Pracujący ogółem	647 917	667 338	100,0

* tzn.: Górnictwo, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę; Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała; Gospodarstaw domowe zatrudniające pracowników; Organizacje i zespoły eksterytorialne;

3. PRACUJĄCY WEDŁUG PŁCI W 2006 ROKU

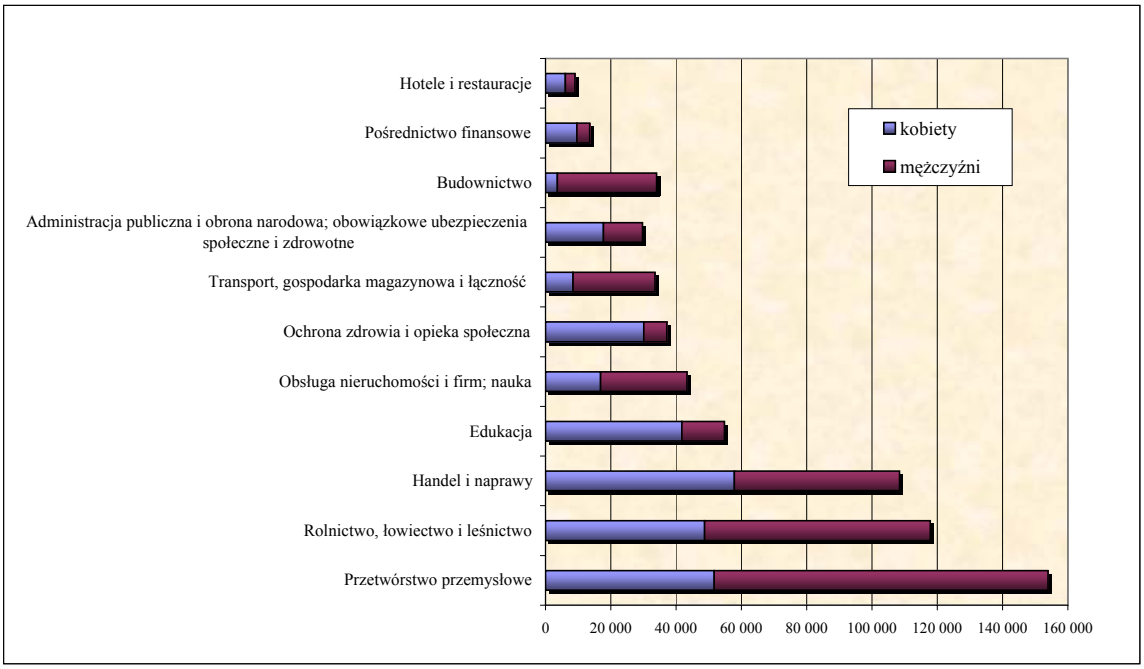

źródło:dane US w Bydgoszczy

4. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG SEKCJI PKD W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W 2007 ROKU

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	2006 rok	2007 rok	wzrost/spadek
	liczba podmiotów		
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	5 071	5 067	-4
Przetwórstwo przemysłowe	18 906	18 767	-139
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	226	256	30
Budownictwo	18 537	19 884	1 347
Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów…	63 366	62 501	-865
Hotele i restauracje	4 829	4 790	-39
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	13 373	13 768	395
Pośrednictwo finansowe	7 042	7 211	169
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	27 103	26 695	-408
Administracja publiczna i obrona naroodwa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	1 330	1 418	88
Edukacja	4 442	4 522	80
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	9 601	10 089	488
Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	12 944	13 387	443
Pozostałe sekcje PKD*	178	176	-2
Podmioty gospodarcze ogółem	**186 949**	**188 531**	1 582

*np. Rybołówstwo i rybactwo, Górnictwo i kopalnictwo

5. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG SEKCJI PKD W 2007 ROKU - STRUKTURA

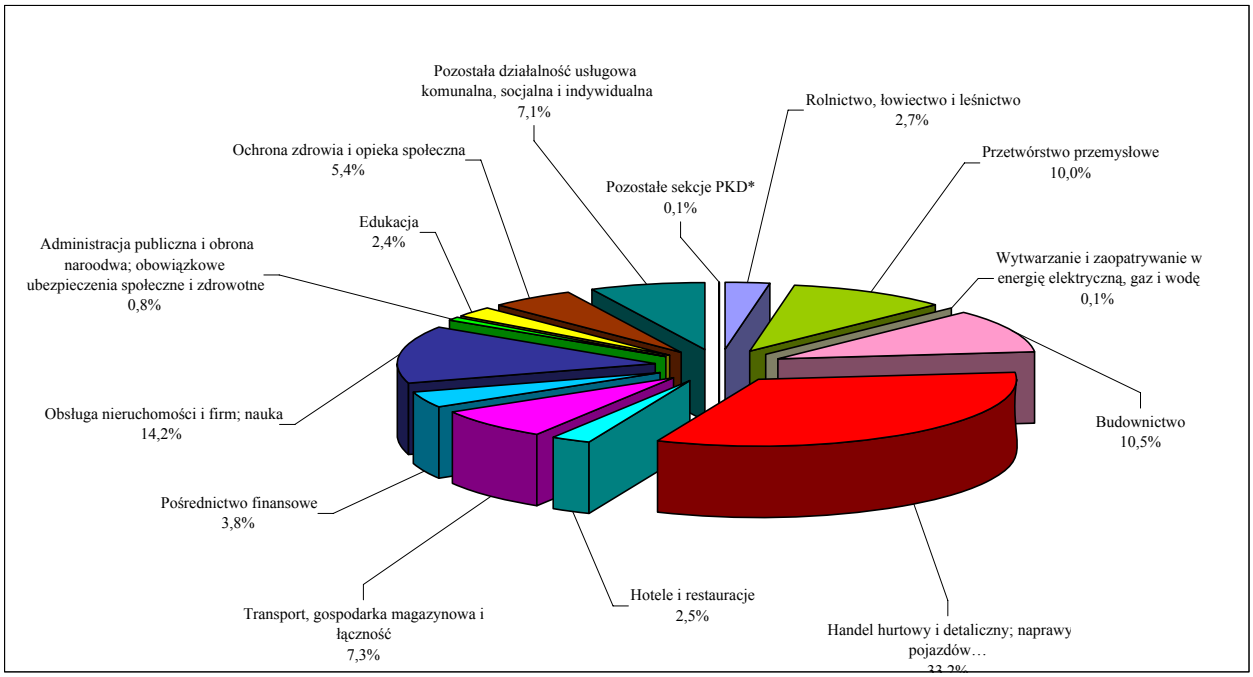

źródło:dane US w Bydgoszczy

6. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA
Stan w końcu okresu

Powiaty	Bezrobotni zarejestrowani			Stopa bezrobocia w % (udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w aktywnych zawodowo)		
	grudzień 2006	grudzień 2007	wzrost/ spadek	grudzień 2006	grudzień 2007	wzrost/ spadek w pkt. procentowych
WOJEWÓDZTWO RAZEM	**160 061**	**123 243**	**-36 818**	**19,2**	**15,2**	**-4,0**
BYDGOSZCZ - powiat grodzki	13 717	10 318	-3 399	8,4	6,3	-2,1
BYDGOSZCZ - powiat ziemski	5 386	3 753	-1 633	16,1	11,6	-4,5
GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	9 234	7 205	-2 029	25,1	20,3	-4,8
GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	4 308	3 489	-819	28,4	24,1	-4,3
TORUŃ - powiat grodzki	8 969	5 802	-3 167	9,8	6,4	-3,4
TORUŃ - powiat ziemski	7 113	4 989	-2 124	24,8	18,6	-6,2
WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	9 881	8 191	-1 690	17,8	14,9	-2,9
WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	8 205	7 101	-1 104	25,3	22,4	-2,9
ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	5 496	4 249	-1 247	24,3	19,6	-4,7
BRODNICA	6 201	4 383	-1 818	20,1	14,8	-5,3
CHEŁMNO	4 799	3 005	-1 794	25,1	17,1	-8,0
GOLUB-DOBRZYŃ	3 957	2 971	-986	23,1	18,2	-4,9
INOWROCŁAW	18 382	14 992	-3 390	26,6	22,4	-4,2
LIPNO	7 100	5 661	-1 439	27,2	22,7	-4,5
MOGILNO	4 327	3 665	-662	23,7	20,5	-3,2
NAKŁO NAD NOTECIĄ	7 973	6 311	-1 662	27,1	22,4	-4,7
RADZIEJÓW	4 037	3 414	-623	23,2	20,1	-3,1
RYPIN	4 545	3 533	-1 012	23,8	19,2	-4,6
SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	3 930	3 191	-739	26,1	22,0	-4,1
ŚWIECIE	7 491	5 914	-1 577	20,1	16,3	-3,8
TUCHOLA	4 142	3 188	-954	23,8	19,1	-4,7
WĄBRZEŹNO	3 502	2 521	-981	25,6	19,6	-6,0
ŻNIN	7 366	5 397	-1 969	28,0	21,9	-6,1

7. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY

Stan na koniec okresu

Sekcja Polskiej Klasyfikacji Działalności		2006 rok	2007 rok		
				zmiana	
		osoby			w %
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	A	7 481	5 741	-1 740	-23,3
Rybactwo	B	35	15	-20	-57,1
Górnictwo	C	135	81	-54	-40,0
Przetwórstwo przemysłowe	D	32 757	24 914	-7 843	-23,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	E	594	443	-151	-25,4
Budownictwo	F	10 467	7 527	-2 940	-28,1
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz arykułów użytku osobistego i domowego	G	25 109	19 015	-6 094	-24,3
Hotele i restauracje	H	3 004	2 238	-766	-25,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	I	2 918	2 094	-824	-28,2
Pośrednictwo finansowe	J	993	827	-166	-16,7
Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	K	5 132	4 234	-898	-17,5
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	L	12 799	10 257	-2 542	-19,9
Edukacja	M	2 274	1 919	-355	-15,6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	N	3 771	3 006	-765	-20,3
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	O	12 461	9 791	-2 670	-21,4
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	P	447	373	-74	-16,6
Organizacje i zespoły eksterytorialne	Q	15	14	-1	-6,7
Działalność niezidentyfikowana	R	6 561	5 998	-563	-8,6
Razem poprzednio pracujący		126 953	98 487	-28 466	-22,4
Dotychczas niepracujący		33 108	24 756	-8 352	-25,2
Ogółem		160 061	123 243	-36 818	-23,0

8. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.
Stan w końcu 2007 roku

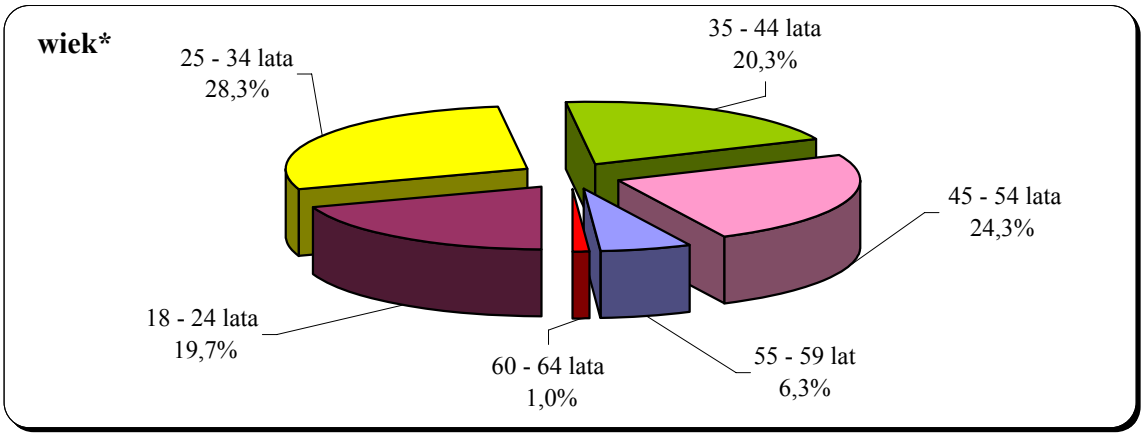

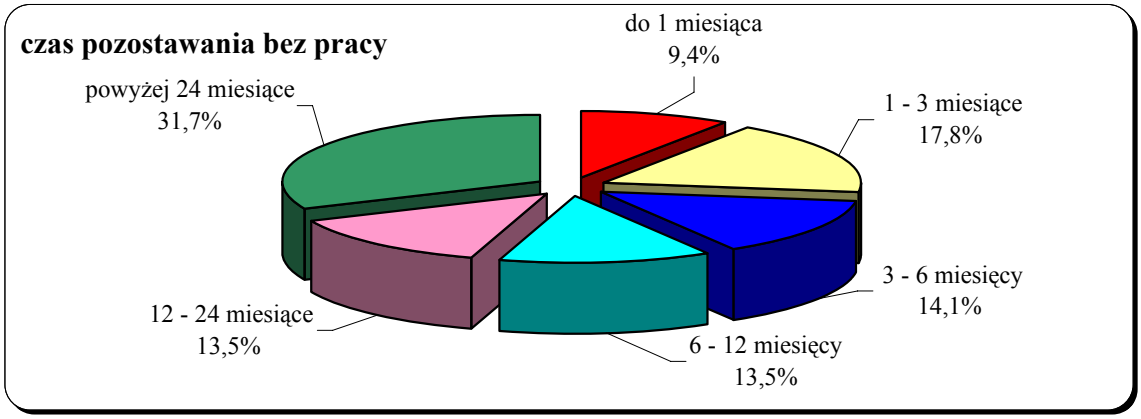

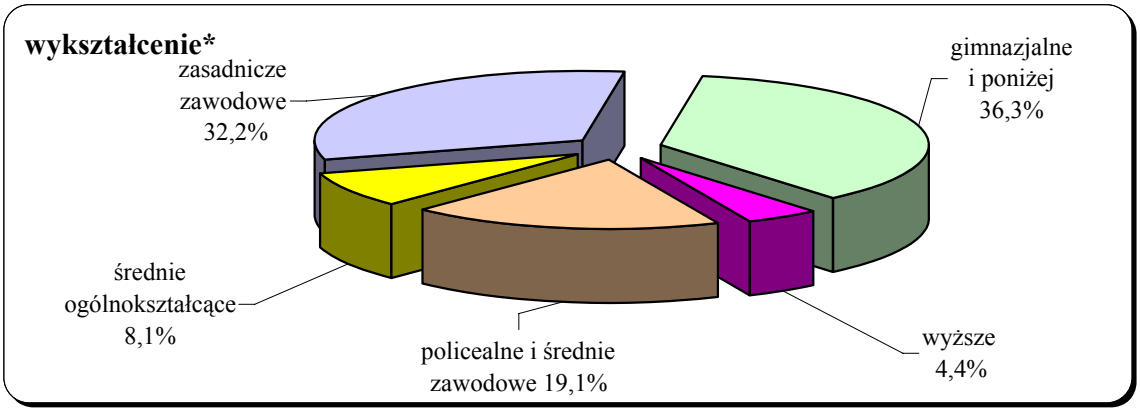

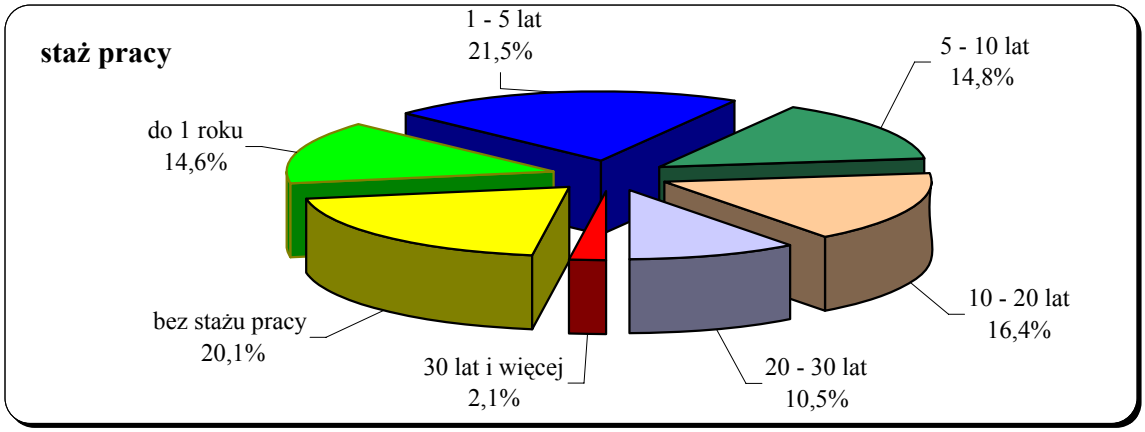

*z uwagi na zaokrąglenia suma poszczególnych pozycji nie jest równa 100%

9. STOPA BEZROBOCIA W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W LATACH 2003 - 2007. STAN NA KONIEC KWARTAŁU.

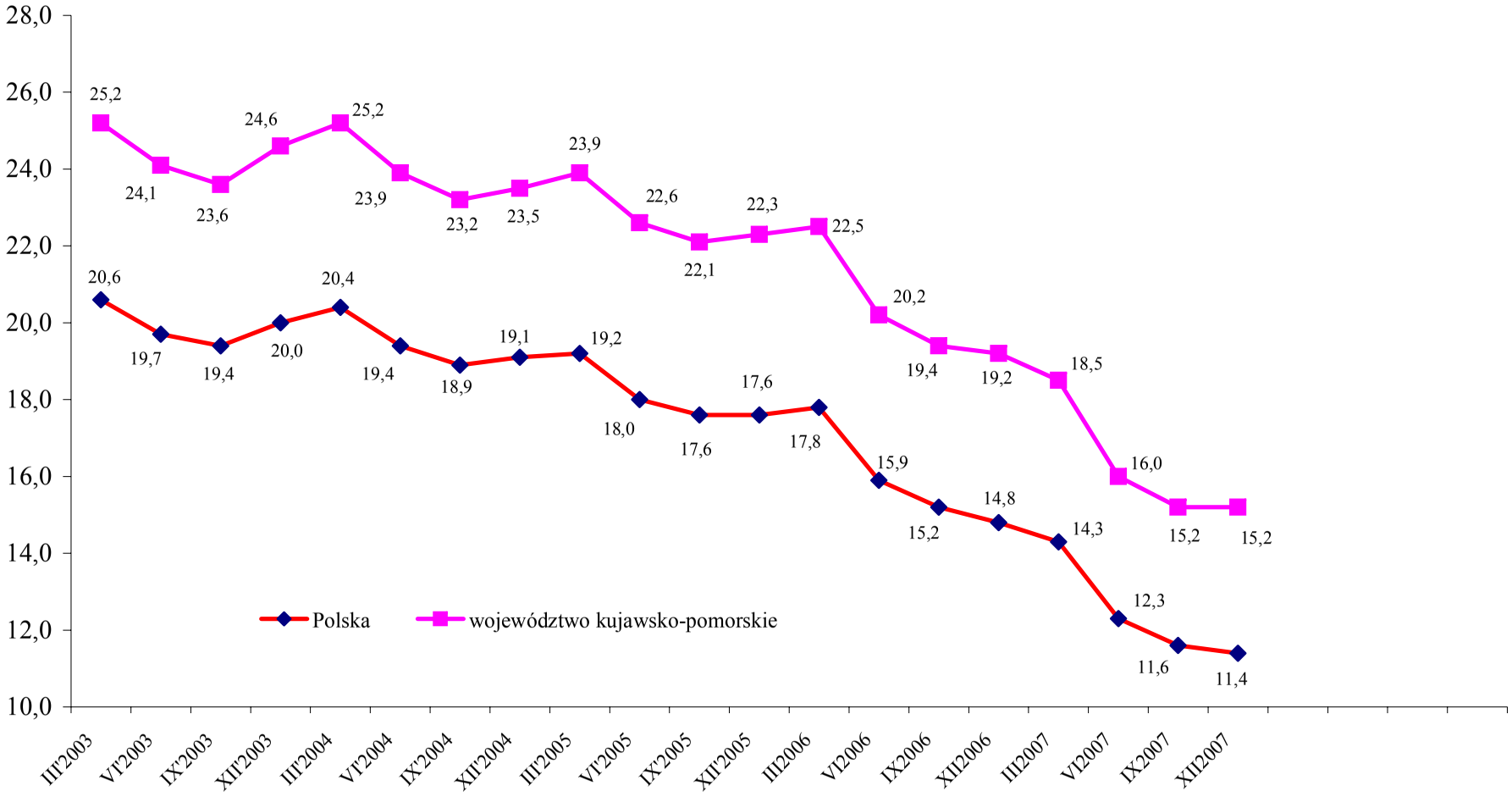

Stopa bezrobocia według województw

stan w końcu grudnia 2007 r.

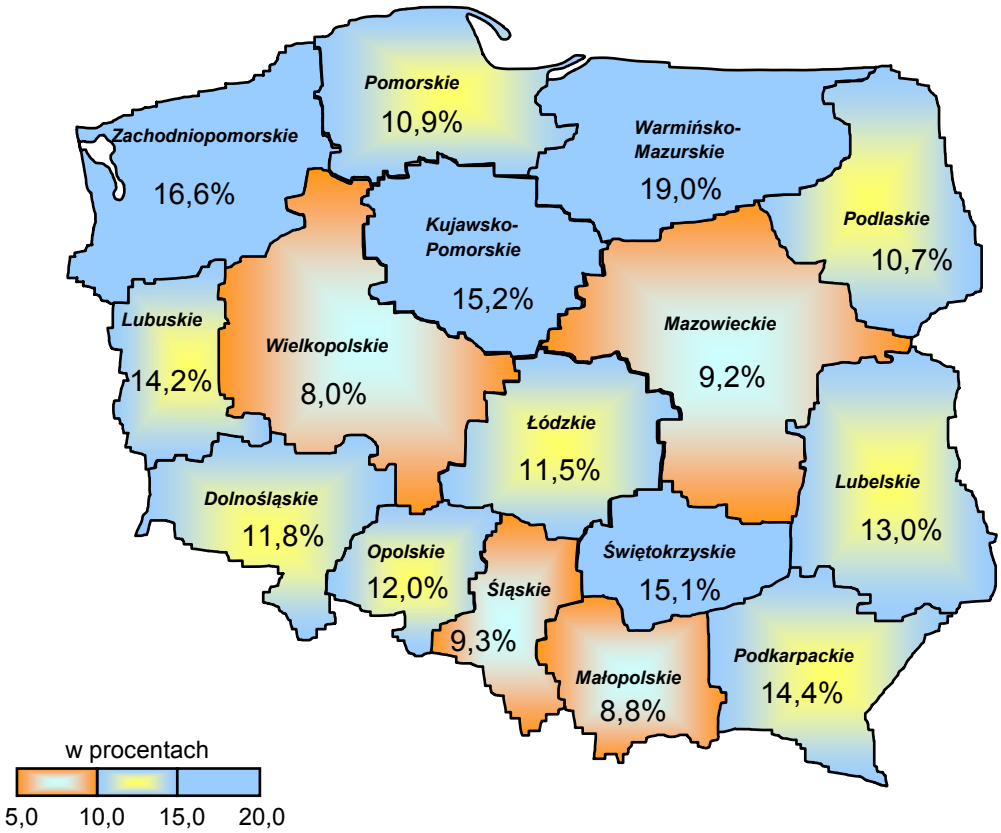

Polska - 11,4%

źródło: dane GUS.

Stopa bezrobocia
według powiatów województwa kujawsko - pomorskiego
stan w końcu grudnia 2007 r.

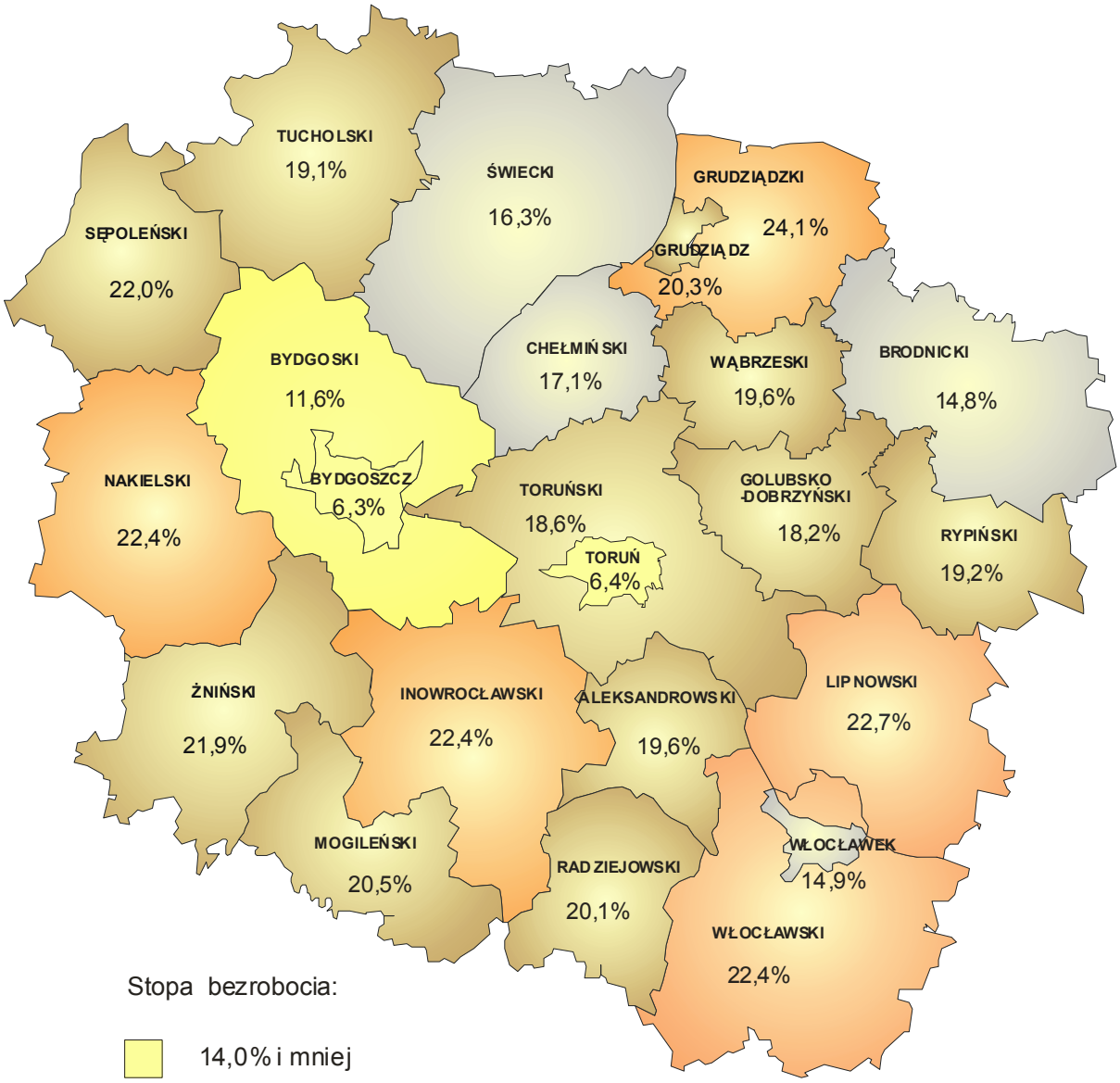

Stopa bezrobocia:

- 14,0% i mniej
- 14,1% - 18,0%
- 18,1% - 22,0%
- 22,1% i więcej

Polska - 11,4%

Województwo
Kujawsko - Pomorskie - 15,2%

podregion bydgoski - 14,2%
podregion toruńsko - włocławski - 16,1%

Źródło: dane GUS.